

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Csömöri-út 28. szám (Garai-bazár),
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra ..... 40 (80 fillér) | Félévre ..... 2.40 (4.80 Kor.)
Negyedévre ..... 1.20 (2.40 „ | Egyes szám ..... 20 fillér.

MEGHIVÓ.

A magyar államvasutak szervezett munkásai vasárnap, március hó 11-én tartják

II. országos értekezletüket

a következő napirenddel:

1. Vasuti munkások országos Szövetsége.
2. Fegyelmi bíróság, évi szabadság, nyugbér.
3. Pálya-, raktári és szertári munkások helyzete.
4. Sajtó.
5. Konzum.
6. Betegsegélyző-pénztár.

Üdvözlettel

az országos szervező-bizottság.

Tudnivalók.

Az országos értekezleten lehetőleg minden állomás, munka- és szolgálati hely képviselve legyen. Ahol eddig *bizalmiférfiak* működnek, ott azok jogosultak elsősorban az országos értekezleten való részvételre. Ahol nincs *bizalmiférfi*, vagy nincs kellő számu, ott küldöttek választandók. Küldött vagy *bizalmiférfi* természetesen csak szervezetünk tagja lehet.

Az országos értekezletre jövő *bizalmiférfiak* figyelmébe!

A Magyar Vasutas kiadóhivatala szombaton este 10 óráig és vasárnap reggel 7 órától lesz nyitva. Felkérjük a küldötteket, fáradságuk után a kiadóhivatalba, hol felvilágosítást nyerhetnek az országos értekezletre vonatkozó ügyekről.

A mi országgyűlésünk.

Mire lapunknak ez a száma szerte megy az egész országba, együtt lesz már itt a fővárosban a szervezett és céltudatos vasuti munkásság országos gyűlése. Amikor ezeket a sorokat írjuk, még nem tudjuk és nem tudhatjuk, hány helyről hány *bizalmiférfi* és kiküldött fog résztvenni a mi országgyűlésünk tanácskozásain.

De nem is a résztvevők száma a fontos. Hiszen alig egy hét állott rendelkezésünkre az országos értekezlet szervezésére és előkészítésére és hogy ez alatt az egy hét alatt mozgósítani lehetett az egész ország vasuti munkásságát, az valósággal *tűzpróbája* a mi keserves munkával, de fényes eredménynyel fölépített szabad szervezetünknek.

Mert a kárhány kiküldött is jelenjen meg az országos értekezleten, az kétségtelen, hogy az egész országos vasuti munkásságát fogják képviselni. Büszke önérettel elmondhatjuk, hogy ami értelmiség, becsület, öntudat a vasuti munkásság között van, az immár a mi táborunkhoz tartozik. Egymásután hódította meg az összetartás meleg, igaz eszméje az egyes műhelyeket és munkahelyeket és ma már be kell látniok barátainknak és ellenségeinknek egyaránt, hogy *a mi táborunkban van az ország vasuti munkássága.*

A vasárnapi értekezlet tehát teljes joggal fog az ország egész vasuti munkássága nevében beszélni és határozni. Eleve figyelmeztetjük erre az összes érdekfűzőket, *fent is, lent is.* Annál is inkább, mert a tanácskozás tárgysorozata fokozottabb érdeklődést alkalmas kiváltani minden irányban.

Főképp három pontját a napirendnek akarjuk kiemelni. Szövetségünk ügye még mindig nem jutott dűlőre. Két esztendővel ezelőtt nyújtottuk be először szövetségünk alapszabályait. Ezeket az alapszabályokat egyideig valami asztalfiókban hevertették, azután figyelembevétel céljából átadták a zsirondistáknak, akik egész egyszerűen elikkasztották.

Körülbélül félve annak, hogy az újabb alapszabálytervezetet a minisztériumhoz felterjesztettük, miután előzőleg megadták már hozzájárulásukat a kereskedelmi miniszter és az elnöki igazgató ur.

Azóta bebizonyosodott, hogy a vasuti munkásság kizárólag ezt a szövetséget óhajtja és lelkes szilárdsággal, erős szeretettel ragaszkodik hozzá. De a végleges jóváhagyást még mindig nem kapta meg az alapszabálytervezet. Még mindig a hivatalosbák átkos utvesztőjében bolyong.

De nekünk vasuti munkásoknak sem kedvünk, sem időnk nincs türellemmel bevárni a bürokratizmus lusta cammogását. Az országos értekezlet nagyon udvariasan, de nagyon erélyesen meg fogja sürgetni az alapszabályok végleges jóváhagyását.

Tudni akarjuk, hogy hányadán vagyunk. Tudni akarjuk, hogy ahhoz képest rendezkedjünk be egész fölfogásunkkal és a mai viszonyok középett való állásfoglalásunkkal.

Hasonló fontosságú a napirend második pontja. A kereskedelmi miniszternek ismeretes rendelete nem teljesítette mindenben a vasuti munkásság jogos és igazságos kívánságait. De több, elég értékes vívmányt nyújtott. Azonban amit adott vagy ígért a miniszter, még az sincs végrehajtva. Óriási súlyt fektettünk a *fegyelmi bíróságokra.* A miniszter elrendelte a megalakításukat. Hét hónap mult el azóta, de a fegyelmi bíróságoknak még hire-hamva sincsen. Nem tudjuk, ki a hibás, csak azt érezzük, hogy végzetes hiba a legértékesebb vívmányt így huzni-halasztani. Az országos értekezlet érthetően ki fogja jelenteni, hogy nem elégszik meg ígért vívmányokkal.

Az országos értekezlet tárgyalásainak középpontjában fog állani raktári, szertári és pályamunkásterveink helyzetének a megvitatása és a javítás fölött való tanácskozás. Valóban szivettépő ezeknek a munkakategóriáknak a helyzete és valósággal szégyenfoltja a mávnak és a magyar állam szociálpolitikájának, hogy a legelőkelőbb állami intézmény így használja ki sok ezer alkalmazottjának erejét-velejét.

Nem kevésbé fontosak, habár másodsorban állanak is a napirend többi pontjai. Tanácskozni és határozni fog a mi országgyűlésünk a sajtóról, a Konzum és betegsegélyző-pénztár közgyűlésének az előkészítéséről. Mind-megannyi fontos tárgy és a vasuti munkásság életérdekeit érinti.

Biztosak vagyunk benne, hogy a vasárnapi értekezletre egybeseregülő *bizalmiférfiak* és kiküldöttek komoly, nagy hivatásuk tudatában okosan, józanul és céltudatosan fognak munkálkodni és munkájukból az összességre nézve haszon fakad.

Ebben a reményben szívélyesen üdvözljük a vasuti munkások második országos értekezletét!

S Z E M L E

BELFOLD.

A szervezkedés diadalutja. Jóleső, büszke érzéssel tölt el bennünket, hogy nincs hét, amelyen a szervezkedés újabb hódításáról ne számolhatnánk be. A lefolyt hét is becsületes, sikeres munka hete volt. Mindenütt, ahol felvilágosodott vasuti munkások vannak, serényen, céltudatosan folyt az összesség érdekében való komoly dologtevés.

Ime, a sok adat közül egynéhány. *Sátoraljaiújhely* Máv. műhelyének derék munkássága, ezek a nemrég megszervezett harcosai az igazainknak, minden várakozást felülmúló buzgalommal és eredménynyel teljesítik kötelességüket. Szervezve, a nagy táborba besorozva van már ott az egész műhely. A *Magyar Vasutas*-nak 260 előfizetője, a Szövetségünknek 300 tagja van Sátoraljaiújhelyen. Le a kalapot ezen derék munka előtt!

A lefolyt héten több nyilvános gyűlés és egész sereg értekezlet volt. Február 25-én *Károlyvárosban* volt gyűlés, március 3-án *Fiumében*, *Kamerai-Moravicán* és *Belováron*, 5-én pedig a déli vasutasok számára *Buda-pestben* volt nyilvános gyűlés.

A legközelebbi időben pedig a következő fontos és nevezetes gyűlések lesznek: e hó 17-én *Kolozsvárott*, 18-án *Fiumében* és *Piskin*. Kiemeljük, hangsúlyozzuk: vásárnapra egy hétre a nehezen ostromolt és végre meghódított *Piskin* lesz alakuló gyűlése a Vasuti munkások országos szövetségének.

Mindenütt termékeny, eleven élet pezsdül. Csak egyedül *Miskolc* alszik még. De remélhetőleg rövidesen az is fölébred dermesztő álmából.

A Szövetség alap javára e hó 1-én is serényen folyt az önkéntes adakozások. Első helyen áll ezuttal az Északi főműhely, amely ezuttal majdnem 200 koronával gyarapította eddigi adományait. A k. p. u. műhely- és műszaki munkásai közel száz K-val adóztak ismét a közérdeknek. És sorra következik a többi adomány, közöttük Kiskunfélegyházi újonnan nyert testvéreink.

Külön megemlést érdemelnek derék pozsonyi testvéreink, akik már *beiratás* és *tagsági díj* fejében küldöttek több mint 30 koronát.

Ahol ilyen áldozatkész és lelkes minden egyes katona, ott legyőzhetlen erejű a hadsereg!

Rigmusok az alamizsna-szövetségről. Ne rösteljük a fáradságot és kössük egy bokrába azokat az illatos virágokat, amik a Turtsányi-féle alamizsna-szövetség jól trágyázott talajából sarjadtak ki.

I.

Miért gyűlölik a munkások az alamizsna-szövetséget?

Ezer és egy okuk van arra, hogy gyűlöljék. Ezer okot már elmondtunk eddig is. Álljon itt az ezeregyedik ok: Valahány gonosz ellensége van a munkások jogainak és szabad mozgásának, az mind a zsirondisták táborába gyűl és vezető szerephez jut az alamizsna-szövetségben. Példa rá *Piski*. Ne is essék szó arról, hogy *Meskó* műhelyfőnök ur azzal tiltotta el a munkások gyűlését, hogy itt van a Turtsányi-szövetség, lépjenek be abba, nem kell nekik külön, független szövetség.

Hanem az alamizsna-szövetség piskii kerületének elnökére, *Halbauer* mérnökre akarunk rámutatni, aki saját magas személyében vádolta be a főnöknél azokat a munkásokat, akik a szabadságukat védték és egyenesen az ő műve volt a három munkástársunk elbocsátása. *Igy* védi meg az *elnök* ur a munkásérdekeket.

Amint látható, az alamizsna-szövetség sötét oduiból penészszag árad ki, sziszegő kígyófejek merednek elénk, a «végtelen nyomor és szenvedés» szele csap meg bennünket: — ne csodálkozzék hát senki, ha

igaz, őszinte, tiszta gyűlölettel fordul el minden becsületes vasuti munkás attól az alkotástól.

II

Működik a koldustarisznya.

Bált tartanak a zsirondisták egyik legközelebbi vásárnapon, nagy bált, országos cécot. Hát csak mulassanak, egyebet úgy se tudnak. A dinom-dánomhoz nekünk semmi közünk.

De ők nem csak mulatnak, hanem a nagy eszem-izsom csak ürügy és alkalom a koldulásra. Védnöknek választották a minisztert, a Máv. igazgatósági tagjait és elnökét, a többi vasutak elnökeit — csak azért, hogy alamizsnát kéregethessenek. A miniszter ígért nekik borralalót és nem lesz smucig a többi nagyur se.

A szerénység azonban nem erénye a zsirondistáknak. Kikunyerálták, hogy az alamizsna-szövetségi bála fölutazó vasutasok családtagjaiknak «ranguknak megfelelő» szabadjegyet adjon az igazgatóság és hogy teljes legyen a tor, a bálterem diszítésére szolgáló virágokat is az igazgatóságtól kérték kölcsön a zsirondisták. Ugy halljuk, a főzsirondisták, Turtsányi, Breuer és társai még a frakkjukat is az igazgatóságtól kapják.

Bocsánatot kérünk a szókimondó kérdéért: ha székszorulás bántja a derék zsirondista intézőket, nem az igazgatósággal kezegetik a hasukat?

III.

Az egyenlőség az alamizsna-szövetségben.

Nagyváradon és környékén körülbelül 40 hivatalnok, 200 altiszt, 350 szolgáló és ugyanannyi munkás és e szövetség az országos gyűlésre a múlt héten tartott közgyűlésén Nagyváradon két főhivatalnokot, u. m. a helyettes állomási főnököt és a fűtőházi főnököt választotta meg. Ha ez nem remek egyenlőség, ha ez a miskolci munkások tulajdonított demokráciáját nem elégti ki, akkor kénytelenek vagyunk bocsánatot kérni.

Ez a két uriember volna hivatalva Nagyvárad és környékének összes vasutasai érdekeit képviselni. Az egyikről, a fűtőházi főnök urról éppen a múlt héten mutattuk be lapunkban, milyen szíven viseli a fűtőházi és kocsiszítói munkásainak érdekeit!

A „Magyar Vasutas” tárcája.**Nyoma veszett.**

Írta: Frapié Léon.

Messze benn Normandiában van egy kis vasuti vonal. A társaság, amelynek tulajdonát képezte, csődbe került és miután a nagy vasuti társaság ezt a jelentéktelen vonalat nem akarta megvenni, azóta teljesen kívül áll a forgalmon. Fű nő a rozsdás sinek közt, s a fűbe fehér kavics rejtőzik, amelyek régi, a naptól megfehéřített csontokhoz hasonlitanak; üres, kerek, zöldes kövek, amelyeknek gyermekfej alakjuk van; töredezett vörös gránit, amelyről azt lehetett hinni, hogy nem régen szerencsétlenül járt emberek vérével van befecskesve.

Az egész elhagyatott táj nagyon borzalmas hatást kelt: láthatatlan állatok üvöltenek szomorúan a közeli erdőben és a hegy egy mélyedésében feketés mocsár képződött.

Babonás félelem még sokáig távol fogja tartani a legkapzsibb parasztot is ettől a földdarabtól, amelyről a monda azt tartja, hogy kísértetek tanyáznak rajta, s amelyen most élő kísértet jár-kél.

Rendesen éjjel tájt egy férfi halad végig a sinek mentén, kezében lámpást tartva. Két inasával lakik egy magányos házikóban, amelyet a családja építtetett a számára az erdő szélén.

— Mátyás, készen van-e mindena fogadtatására? — kérdezi s az órájára néz.

— Igen, készen van minden.

— Jól van. Mondja meg Miklósnak, hogy mindenekelett tegye megre a levest! Ugy, most már mennünk kell. Adja ide a lámpást.

A vonal egyik végétől a másikig halad a férfi a lámpással a kezében, míg Mátyás követi. Tizenhat kilométer az út oda meg vissza és négy órára van szükség, hogy ezt megtehesse. Néha gyorsan előre siet; néha megáll, gondolkodik, azután újból megkezdí lassu utját.

Vajjon mit művel itt a sok hosszú hónap óta? Keres a sinek mentén, megkérdezi a köveket, megvizsgálja a föld mélyedéseit. Oh, és mit keres! . . .

Valamikor magas ember volt, de most meggörnyedt a válla egy súlyos tehertől. A tekintetét egy pillanatra sem emeli fel a földről, amelyre lelóg hófehér haja.

Időges rángás torzítja el időnkint az arcát: összehuzza a szemöldökét, félig kinyitja a száját a letragikusabb rémület kifejezésével. És ez a látvány oly rettenetes, hogy az ember szinte maga is ilyen kifejezést nyer: a hideg átjárja, az orcája remeg s hörög a torka . . .

De ennek az embernek a rémülete különösen a szeméből látszik, amely kidől az üregéből s iszonyatos kifejezést nyer. Egy költő leirt egyszer egy szempárt, amelynek ugyanilyen kifejezése lehetett: egy embernek a szemét, akinek a foga közt felrobbant egy dinamit-bomba; a szempár felvetődik a szoba tetőjére, ott megakad s onnan nézi a vérző tetemet.

De hát a szó hatalmának határa van és csak a festő tudná az ecsetével leírni a lámpást vivő ember szemének a vadságát.

És ezzel az örült szempárral keres ez az ember a sinek mentén. Időnkint megvilágít egyes pontokat a lámpásával: néha mélyebben lehajol a földre, megtapogatja a vörös gránitot, azután megnézi az ujját.

Végre Mátyás gyöngén megérinti a vállát s szól:

— Most elértünk a vonal végére . . .

— Jól van; menjünk hát vissza a másik oldalra.

Végül Mátyás kiveszi tehetetlen gazdája kezéből a lámpást és haza vezet.

*

Ez az ember, aki már mintha hatvan telet ért volna, alig van harminc esztendő. Nem régen még Párisban lakott a feleségével s a gyermekével. A háza ismeretes volt a fényűzéséről s a vidám társaságról, amely oda járt; a felesége egyike volt a legszebb s legszellemesebb asszonyoknak, s a gyermek kedves mondásait gondosan feljegyezték egy drága naplóba.

Egy este, valamely jótékonyági ünnep után, egy ismeretlen betegség megölte a szeretett hitvest.

A zsenge gyermek az anyját kereste; az orvos elrendelte, hogy vigyék falura. Hogy ne kelljen tőle megválnia, az apa elhatározta, hogy elköltözik Mantesbe. Párisba már csak nagyon ritkán ment el, csak ha nagyon sürgős teendője akadt.

IV.

A Konzum és a zsidódisták.

A Konzum egyik vezető tagjától kapjuk a következő figyelemreméltó sorokat:

Felsőbb körökben az a hír van elterjedve, hogy a máv. igazgatóságánál az arra hivatottak azzal a kérdéssel foglalkoznak, hogy a máv. fogyasztási szövetkezettől megvonják azt a kedvezményt, hogy azt egyesületnek vagy szövetkezetnek a tagokkal szemben fenálló kölcsön vagy tagdíj követelését hivatalból levonják még pedig azért, mivel az alamizna szövetség több vidéki városba szándékozik fogyasztási szövetkezetet felállítani és mindegyiknél a hivatalból történendő levonást akarják életbe léptetni, valamint a szövetségi befizetendő kötelezettségeket is. Azonban az igazgatóság állítólag már megunt a sok zaklatást, de meg a sok levonásoknak eszközzése egy pár új rovat létesítését is szükségessé tenné.

Tehát sem hogy ujakat engedélyezzen inkább a már eddig fenálló esetekben is megszünteti a levonást. No ha a Turcsányi és Breuer-Barabás uramék működése ily rózsas eredményeket fog a jövőben felmutatni, akkor nagyon rövid életet kívánunk működésüknek, hogy mentül kevesebb kárára lehesenek a máv. alkalmazottak ügyének.

KÜLFÖLD.

Vasutasok passzív rezisztenciája.

Trieszből jelentik, hogy az ottani vasuti pályaudvaron és a nabrezinai pályaudvaron a vasuti alkalmazottak már több nappal ez előtt passzív rezisztenciába állottak, mert a nabrezinai tolmunkások egy népszerűtlen vonatrendező eltávolítását követelték, ez pedig nem történt meg. Miután a passzív rezisztencia több napig tartott, a munkások újból megkezdték a munkát, mivel a társaság teljesítette a követeléseiket. Ezek a vonatrendező eltávolításán kívül azt foglalták magukban, hogy az elbocsátott nabrezinai munkásokat fogadják fel újból, azon kívül bizonyos százalékkal javítsák a munkabérekét. Az igazgatóság Marburgba helyezte át a vonatrendezőt, de egyúttal áthelyezte a sztrájkmozgalom két vezetőjét is. A munká-

sok azonban úgy vélekednek, hogy az igazgatóság nem teljesítette ígéreteit, minek következtében újabb sztrájkmozgalom indult meg. A munkások egyelőre hétfőig várni akarnak, mikor ismét megkezdik a passzív rezisztenciát.

A déli vasutasok csatlakozása.

A Déli vasut budai alkalmazottai fényes tanujelét adták Szövetségünk iránt való ragaszkodásuknak az e hó 5-én megtartott gyűléstükön. Amióta Turcsányiek megkísérelték a déli vasuti alkalmazottak megnyerését, az ő mankó-szövetségük részére, azóta mintegy ösztönszerűleg nap-nap után nagyobb számban jelentkeznek munkástársaink a mi szövetségünkbe való belépésre s addig, míg szövetségünk megkezdheti működését, csatlakoznak lapunk előfizetői köré.

Igaz, hogy a Déli vasut igazgatósága nem a legjobb szemmel nézi alkalmazottainak ilyen formában való szervezését, s sokkal szívesebben látná, ha alkalmazottai az alamizna-szövetséghez csatlakoztak volna, mert esetleg így az a sok igazgató, főfelügyelő, képviselő és demokrata-vezér, akik az alamizna-szövetség disztagjai, az ő befolyásukat latba vetve, könnyebben elűthették volna alkalmazottaiknak sanyaru helyzetük megjavítása iránti törekvéseit.

Ez nem sikerült s most kapkodnak fűhöz-fához, hogy megakadályozzák munkástársainkat a céltudatos szervezkedésben; többek között tudjuk azt is, hogy *Francsics* igazgató törekedett serényen azon, hogy 5-ére tervezett gyűlésünket minden körülmények között megakadályozza, azonban e törekvése kudarccal járt s így más uton próbálták a fékezést, t. i. valaki az igazgatóságtól tudtára adta az alkalmazottaknak, hogy az igazgatóság egy önszegélyző-egyesületet alakít, mely egyesület betegség, vagy halál esetekben bizonyos összegű segílyt nyújt a tagoknak havi 80 fillérért.

Mi már sajnos ismerjük az ilyen egyleteket s tudjuk azt is, hogy ezek az igazgatóságtól más jót nem kapnak, minthogy az egyesület nyakára ültetnek egy-egy főnököt, aki ott az egyleti ügyeket vezeti. Azonban mi

csodálkozunk a déli vasut igazgatóságán, hogy az alkalmazottak szervezkedését ilyen formán akarja háttérbe szorítani s ahelyett, hogy alkalmazottainak tisztességesebb megélhetést adna s őket emberséges bánásmódban részesítené, ilyen parányi dologgal iparkodik azt pótolni, nem tekintve azt, hogy az ilyen egyesületek fenntartása az igazgatóságnak egy fillérébe sem kerül.

A gyűlés lefolyásáról röviden a következőket jelentjük:

Szövetségünk szervező-bizottsága 5-én tartott gyűlést, ahol munkástársaink igen szép számban jelentek meg. Elnöknek *Heim* munkástársunk, jegyzőnek *Danicsics* kartársunk lettek megválasztva. Központból kiküldetett *Kiss* Miklós, *Pászty* Károly, *Jaeger* Imre és *Garai* Ármin munkástársaink.

Első felszólaló valami *Nagy* nevű munkástársunk volt, aki már előre azt indítványozta, hogy a déli vasuti alkalmazottak ne lépjenek be egyik szövetségbe sem, hanem valamennyien lépjenek be a nagyságos ur által ajánlt önszegélyző egyesületbe. Felszólalását nagy derűtséggel fogadták.

Kiss Miklós munkástársunk iparkodott őt kioktatni, ami azonban nehezen ment. Megmagyarázta a szövetség célját és azt, hogy nekünk nem lehet csak az a célunk, hogy betegségünk alkalmával kapjunk valami könyöradomány félet, s amikor egészségesek vagyunk, sincs meg a tisztességes megélhetésünk.

Garai munkástársunk felhossa a gyűlésen a külföldi vasutasok példáját. Rámutat arra, hogy Ausztriában a déli vasut alkalmazottai mily szépen vannak szervezve, s hogy ott nem restel a kinevezett a munkással egy szervezetben dolgozni és küzdeni.

Pászty munkástársunk erős érvekkel bizonyítja, hogy az urak mennyivel kevesebbet törődnek velünk, mint saját magukkal. Magyarázza, hogy itt a déli vasutnál csak egyedül azzal a céllal akarják az önszegélyző-egyesületeket életbe léptetni, hogy az alkalmazottakat anyagilag lekössék s így távol tartsák őket a céltudatos szervezkedéstől.

Jaeger munkástársunk magyarázza, hogy a szervezetünknek csak akkor van meg az igazi súlya, ha szervezetünket neki támasztjuk a külföldi vasutas szervezeteknek.

Ankal János munkástársunk igen szép beszéd kíséretében indítványozza, hogy a Déli vasut alkalmazottai csatlakozzanak a vasuti munkások országos szövetségéhez.

A szavazásnál az indítványt nagy lelkesedéssel *egyhangulag elfogadták*.

Tahin munkástársunk elkeseredett hangon panaszkodik, hogy itt a Déli vasutnál milyen rossz viszonyok vannak s felszólítja munkástársait a szervezkedésre.

Végül *Kiss* László munkástársunk beszélt, mire *Kiss* zárószavai után a gyűlés feloszlott.

Mozdonyvezetők országos szövetsége.

Az 1904. évi sztrájk tanulságain a mozdonyvezetők voltak az elsők, kik okultak. Okultak, de nem tanultak.

Az a tény magában, hogy külön szövetségbe tömörültek, még nem bizonyítja azt, hogy a multak tanulságán okukva, jövőben helyes és céltudatos irányon fognak haladni.

Mindenek előtt, ha a mozdonyvezetők ki is vonták magukat a vezéreknek kinevezett hivatalnokok gyámkodása alól, de másrészt nem kellett volna elszigetelni magukat teljesen a nagy vasutas család minden kategóriájától.

Minden foglalkozásnál lehet vitatárgya a kategóriánkénti szervezkedés, csak a vasutasoknál nem. Ha tehát a mozdonyvezetők — igen helyesen — nem találták meg érdekeik megvédését az alamizna szövetségben, akkor keresniök kellett volna — amit találtak is volna — hogy a többi alkalmazottakkal egyesülve, függetlenül s lankadatlanul egy-

A felesége halála gyógyíthatatlan sebet ejtett a szívére és néha valósággal őrülési rohamai voltak. A bánata egészen elfoglalta, órákig ült egy helyben, teljesen eltompult az őt környező dolgok iránt, mélyen lehorgasztotta a fejét s a földre szegezve kifejezéstelen tekintetét. Így gyakran megessett vele, hogy nem ott szállt ki a vasuton, ahol kellett, s két-három állomással is tovább ment.

A gyermek hároméves volt, szőke és rózsás és fecsegő, mint a kis patak. Az apa benne látta reménységét, vigaszát. A gyermek jövőjéről való gondoskodás mindinkább elterelte a fájaldalmától.

— Apuska, olyan unalmas így egyedül lenni ebben a nagy kertben, így szólt egyszer. Végy nekem kérlek egy testvérkét, akivel lovacskázhatok!

A gyermek mindig újra visszatért erre. Miután nem akart újra megházasodni, azzal a tervvel foglalkozott, hogy örökbe vesz egy fiúcskát, akinek a kora megfeleljen az ő fiúcskájá korának. És környezve a gyermekek lármájától, talán még türethetőbb is lesz az élete.

*

Egy zivataros őszi reggel magával vitte a kis fiút Párisba, hogy ott egy napot eltöltsenek a rokonoknál. Nemsokára vissza akartak kerülni Mantesbe.

A rokonok, akik el voltak ragadtatva a gyermektől, megkérték, hogy hagyja nálok a kicsikét vagy egy hétre.

Soha! A világért sem akart megválni a gyermekétől, még csak egy éjszakára sem. Soha sem tudna lefeküdni, ha nem láthatná szoroson maga mellett a szőke fejcskét.

Csak egy pontban engedett: hogy Párisban vacsorálnak. S mivel a gyermek játszadozott és éppenséggel sem látszott fáradtnak, ott maradt az ulolsó gyorsvonatig, amely Mantesig egyetlen egyszer sem áll meg.

Az apa s a gyermeke magára volt egy első osztályú fiúkében. A fiúcska meghuzta magát egy sarokban és az ablakon nézte az éj elszórtan levő magányos fénypontjait, amelyek mellett a vonat prűszkölve és pőfékelve robogott el. Az apa, aki vele szemben ült, megmagyarázta neki, hogy nagyon sok fénypontot fog látni, ha a vonat majd keresztül robog a legközelebbi állomáson, s hogy az olyan hirtelen eltűnik, mint egy tűzijáték.

A gyermek nyugodtan ült a sarokban s várta a sok lámpást.

Az apát nemsokára elfogta ennek az éjjeli utazásnak a melanchóliája; gondolataiban feltűnt szeretett halottjának a képe. És észrevétlenül erőt vett rajta az őrületi rohama: mozdulatlanul, könyökével a térdére támaszkodva s fejét a két keze közé szorítva hallgatta, hogyan vérzik el cseppenként a szíve...

Amikor magához tért, Mantes már rég elhagyták; a vonat a halál ordításával száguldott bele az éjszakába; a kocsijátája tárva, nyitva volt, — a gyermek eltűnt!

mást segítve, ők is nem külön álló, hanem az összes érdekeket támogató szövetségbe tömörüljenek.

Öt hónapja immár, hogy megalakult a mozdonyvezetők szövetsége. Öt hónap nagy idő egy szervezet életében. Öt hónap alatt a terveknek egész komplexumát lehet megvalósítani és az érdekek anyagi és szociális helyzetére való mozgalmat élet- és akcióképessé fejleszteni. Oly egyesületnél, ahol a vezetőség kész haditervvel igyekszik az egyleti élet értékét emelni, ott öt hónap nagy idő, még oly egyesületben is, mint a mozdonyvezetők szövetsége, mely ha függetlenül és céltudatosan akar működni, sok akadályra talál.

De ezen idő alatt éppenséggel csak annyi történt ott, amelyet minden társaskör a maga némi létjogosultságának érdekében megtesz. Otthon alapítása, egyesületi helyiség fentartása, ezek csak jelentékeny cselekmények, amelyben nem szabad kimerülni egy céltudatos szociális érdeket képviselő szövetségnek.

Mi első sorban azokra a nagy szociális érdekekre gondolunk, amelyre minden egyes vasutasnak legnagyobb buzgósággal kell a szolgálatába állania.

Szomorúsággal tölt el bennünket, hogy a mozdonyvezetők szövetségében a vasutasok létérdekeit mozgó nagy kérdésekre, mint pl. a konzum, betegsegélyző-pénztár stb. kérdések mozgatására ott nincs hajlam és erő. Szerény foltozgatást, olcsó tatarozást látunk csak a mozdonyvezetők szövetségénél, de nagy alkotási terveket, nagyobb szabású akciókat nem látunk.

A mozdonyvezetők minden érdeke csak csigalassúsággal fog haladni mindaddig, míg szövetségük egy társaskör módját felül nem haladja, míg a modern élet követelményeit ismerő s alkotni vágyó férfiak nem kerülnek élére.

Mozdonyvezető kartársaim! Ma már haladunk mindenfelé még Magyarországon is. Vegyünk példát a vasuti munkásoktól, kik legelnyomottabbak voltak s ma haladás útján előbbre jutottak a vasutasok minden más kategóriájánál.

S hogy érték ezt el? Soha meg nem szűnő agitációval, minden egyes kar- és munkástársunk érdekeinek felkarolásával.

Legyen előttünk a munkások küzdelme példaként. Az ő küzdelmük legyen a mi küzdelmünk is. Küzdjünk csüggedés nélkül mi is, mint ők a gazdasági és társadalmi haladásért.

Ez legyen szövetségeitek célja s ebben legyenek fegyvertársunk a munkások s vele együtt érző kinevezettek szövetsége.

A mozdonyvezetők legfontosabb és legégetőbb érdekei csak akkor jutnak előtérbe, ha nagyszabású mozgalommal kapcsolatosak. Bizonyos az, hogy minden életbevágó kérdéseink háttérbe szorulnak, ha csak szövetséget alakítottunk, de e szövetségben e kérdésekkel folyton nem foglalkozunk.

Hisszük s remélni akarjuk, hogy a mozdonyvezetők szövetsége nem sokáig marad tétlen, hogy érvényt szerezzen elapelve, amely a mozdonyvezetők helyzetén akar segíteni, amely talán olyan reformokat akar, hogy a maguk sorsának intézésében némi része lehessen.

Mert ha nem teljesíti ezt a kötelességét, a szövetség fennállása illuzóriussá válik. Ne feledjük, hogy egy nagy társadalmi átalakulás előtt állunk. A szolidaris munka és a lelkiismeret szabadság nemes, nagy kora előtt.

Mi, mozdonyvezetők is, ki ipari munkásokból, a műhelyből a kafaács mellől jöttünk ki a gépre, ne felejtjük el, hogy bajtársi szeretettel tartozunk utódainknak, a munkásoknak.

Érezzük és gondoljuk át, hogy a munkások a mi fegyverbarátaink. Ezeknek és velük tartó kinevezett kartársaink törekvéseit

szeretettel kísérjük és támogassuk! Küzdelmünkben bennük mindig igaz fegyvertársakra fogunk találni.

Jobbot, barátságos jobbot nyujtsunk feléjük. Öklöt, durva öklöt pedig az általunk már leálcázott zsírdista vezéreknél.

Mozdonyvezető.

Létminimum adómentessége.

A munkásság szervezetei nem lehetnek sem tisztán politikaiak, sem tisztán gazdaságiak. Erre tanít bennünket a történelem és tapasztalat. Ott, ahol a munkásság csak politikailag szervezkedett, ott ép oly kevésbé tudott tartós sikereket felmutatni, mint azokban az országokban, ahol a munkásság kizárólag gazdasági kérdésekkel foglalkozott. Természetes is ez. A gazdasági élet külső vázát a törvények alkotják s a törvények alapját mindig a gazdasági élet képezi. A munkásságnak tehát mindenkor törekedni kell gazdasági, anyagi helyzetének javítására, de egyszersmind befolyást kell gyakorolni a törvényhozásra.

Mennél kisebb tere nyílik valamely munkáscsoportnak gazdasági ügyei rendezésére, minél nehezebb eredményeket tud felmutatni a gazdasági küzdelemben, annál inkább, s annál gyekrabban fordul a munkásság olyan kérdések felé, amelyekkel más munkás csoportok nem foglalkoznak. Így történik szükségszerűen az, hogy a vasuti munkások gyakran ejtenek szót az adóról, s hogy e lap hasábjain már több ízben volt szó az adózásról. Most újból egy fontos, és eddig nálunk kevésbé tárgyalt kérdéssel kell foglalkoznunk, csak azért, hogy mind tisztább és tisztább formában jegecesedjék ki a vasuti munkások követeléseinek sorozata.

Érzi azt minden munkásember, hogy az adóval olyan teher nehezedik rá, amelyet elviselni képtelen. Szeretne is segíteni magán, de nem tud, mert azt sem tudja hogyan fogjon hozzá. Azt sem tudja, hogy mit kérjen. Pedig ha kérni sem tud, hogyan kapjon? Hogyan kapjon azoktól, akik csak venni, de adni nem szeretnek.

Addig, amíg a termelés kapitalisztikus, addig, amíg a kapitalista állam meg van, addig kétségtelen, hogy adókat szed polgáraitól. Az adó az olyan, mint az árnyék, a kapitalista állam árnyéka, nem szűnhetik meg előbb, mint a kapitalista társadalom. De ha már meg van az az adó, akkor legyen az legalább igazságos, olyan, amelyik egyformán nehezedik minden egyesre. A mai adózásunk ilyennek nem mondható. A közterhek nem akként nehezedenek a polgárokra, amint azok azt elbírják, hanem «egyenlően». Már pedig világos az, hogy a szegény ember ha a maga kicsi jövedelméből csak egy keveset is elvesz, azt sokkal jobban megérzi, mint a vagyonos, ha jövedelméből egy nagyobb részt is áldoz adóba. Ha pl. nekem 800 K jövedelemem van s ebből 40 K-t adóba kell fizetnem, akkor én azt jobban megérzem, mint az, aki 8000 K-ból ugyan csak 5 százalékot, vagyis 400 K-t fizet. Mert énnekem a megélh tésre csak 760 K marad, míg a vagyonos polgártársamnak 7000. Amiből pedig elég tisztességesen meg lehet még élni. Sőt még akkor is tisztességesen meg lehet majd élni, ha 400 K helyett 1000 K-t kellene fizetnie, mert 7000 K is még mindig elég szép summa.

Az állam, ha adót szed, s ha igazságos akar lenni, csak azoktól szedhet adót, akik fizethetnek adót és ezektől is csak annyit, amennyit fizethetnek s úgy ahogy az igazság azt megköveteli. Az, akinek annyija van, hogy abból meg sem élhet, az, akinek csak annyija van, hogy a legszükségesebbre telik, az adót nem fizethet. Nem méltányos, nem jogos, igazságtalan is, hogy az állam, amelynek célja az volna — ezt mondják legalább az államhatalom birtokosai, — hogy polgárai

jólétét mozdítsa elő, hogy ez az állam elvegye, kivége a szükséges falatot a szegény ember szájából, hogy vámot szedjen azoktól is, akiknek nem vámra, de elegendő kenyérre sem telik.

A munkásság követelése közé kell hogy sorolja tehát a létfenntartásra szükséges jövedelemnek, az u. n. létminimumnak adómentességét. Ki csodálkozik azon, hogy a gyöngye legényt nem sorozzák be katonának? Senki. Mindenki rendjén valónak találja, hogy az, aki gyöngye a fegyverforgatáshoz, gyöngye a nehéz katonai szolgálatra, az ne legyen katoná. De azt mindenki rendjén valónak találja, hogy az, akinek nincs elegendő a megélhetésre, ebből a kevésből még oda adjon az államnak, annak az államnak, amelynek hasznát nem, csak terheit érzi. Pedig épugy, amiként igazságos az, hogy az erőtlén, vézna elkerülje a katonaságot, melynek terhe alatt összeroskadna, elpusztulna, ép oly igazságos, hogy az a szegény munkás, akinek jövedelme az adót nem bírja, ne fizessen adót.

Azt mondhatná valamely államért aggódó honfikebel, hogy mi lesz az állammal akkor, ha azok, kiknek a megélhetésre van csak jövedelmük, azok nem fizetnek adót, hogy hogyan pótolja ezt az állam, amelynek pedig szüksége van az adókra. Hát meg adom én neki a tanácsot! Ha az államnak szüksége van adóra, szedje azt azoktól, akik fizethetik. A fentebbi példa mutatta, hogy a nagyobb vagyon nem csak könnyebben viseli el az adót, mint a kisebb, hanem egészen könnyen, anélkül, hogy megérezné, mert az érdemes polgártársunk 7000 K-ból is bizonyosan jól megél.

Es nem is lehetetlenség az, amit itten tárgyalunk. Más országokban régen így van ez, csak nálunk újság, csak nálunk félnek tőle, mert talán sehol sem oly kapzsi, sehol sem oly szűk látókörű és nehéz gondolkodású az uralkodó osztály, mint épen nálunk.

Nem kell messze se mennünk, csak a szomszédba. Itt van mindjárt Ausztria, ahol az 1200 K-t meg nem haladó jövedelem nem esik adó alá. Tehát az, akinek nincs több jövedelme 1200 K-nál, az nem fizet adót. Poroszországban 900 márkát, Angolországban 160 font sterlinget meg nem haladó jövedelem adómentes. Svájcban 800—1000 franknyi jövedelmet tekintenek létminimumnak és ezután nem kell adót fizetni. Ezek a példák világossá teszik, hogy nem lehetetlen követelés a létminimum adómentességének követelése. Amit más országokban minden baj és veszedem nélkül megcsinálhattak, azt megcsinálhatjuk idehaza is. S nem lehet ellene még azt sem felvetni, hogy ha mi követelünk magunk részére politikai jogokat, akkor ne akarjunk kibujni az adóteher alól. Vise jük mi az állam terhét eléggé. Viseljük akkor, mikor a magunk munkájával fényt, pompát, kényelmet teremtünk másoknak, s mi magunk csak szűkösen alig tengődünk, de viseljük az állam terhét még adóban is, mert mi fizetjük a fogyasztási (só, liszt, hus, cukor, petróleum stb.) adókat. A politikai jogok megilletnek minket akkor is, ha nem vonja el az állam a szükséges falat kenyéret a munkásember szájától.

Vasuti munkások országos szervezetének tehát törekedni kell arra, hogy a létminimum adómentessége nálunk is minél előbb törvénynyé váljon. Talán nem is lesz nehéz ennek a munkásságra nagyon fontos ügynek napirendre hozatala és ha a munkásság erős akarattal rajta lesz, hamarosan törvénynyé is válik a létminimum adómentessége. Hisz egy ízben már a magyar adóreform tervezet is elismerte ezen követelés jogosultságát s ha a vasuti munkásság ezt a kérdést előtérbe tolja, hasznos munkát végez nemcsak a saját, de az egész munkásosztály érdekében.

Dr. Ladányi Ármin.

Zágrábi pályamunkások mozgalma.

Annak a lelketlen kizsákmányolási rendszernek, amely a Mávnál uralkodik, az összes vonalain, kezd érni a gyümölcse. A páriák legpáriább sorban élők rétege ébredni kezd, hogy számoljon azokkal, akik évtizedek óta baromi sorban tartották őket. Nem kellett hozzá semmi agitáció a többi vasuti munkások részéről, akik már belátták, hogy csak erős szervezkedéssel lehet sorsukat javítani, nemis lehetett hozzájuk féltékeny, mert ezek a fekete reakció lovagjaitól elbűtitott rabok minden kaputos emberben, ha mindjárt az illető is munkás legyen, urat vélnék látni és irtóznak vele még szóba is állni, mert azok csak végtelen nyomorúságot és megaláztatást teremtettek részükre. Nem is volt szükség semmiféle agitációra, elvégezte azt a nyomor köztük, amely arra az utra kényszerítette őket, amelyen a többi vasuti munkások boldogulásukat keresik és amely az egyetlen út, amelyen az összmunkásságnak kell haladnia. Egy szép napon elterjedt a zágrábi munkások közt az a hír, hogy a pályamunkások sztrájkba léptek. Február 28-án kiadták a rendeletet, hogy a munkaidő egy órával lett hosszabbítva, a fizetés azonban, amely 1 K 20 fillér és 1 K 60 fillér közt váltakozik, a régi maradt. Erre a munkások felháborodtak és kijelentették, hogy nem bírják tovább eltűrni a helyzetüket és fizetésjavítást kértek úgy, hogy egy napra 2 K 40 fillért kapjanak, mire a pályafelügyelők kijelentették, hogy aki a régi fizetéssel nincs megelégedve, az mehet. A munkások abba is hagyták a munkát, mire rögtön más csoportokat rendeltek ki helyükbe. El is jött két csoport, a Leszkováci és a Sesvetai. Az előbbieket, mikor halották, miről van szó, rögtön szolidaritást vállaltak a sztrájkolókkal, nem is kezdték meg a munkát, hanem azonnal eltávoztak. A második csoportot megakadályozták a munkában, mire rendőrséget hívtak a helyszínre, kik a munkásokat ütni-verní kezdték, de azok kijelentették, hogy csak úgy távoznak el, ha abba hagyják a munkát. Erre aztán a másik csoportot haza küldték. A sztrájkolókat számszerint 22-en erre bejöttek a Hrvatski Zeljezničar szakszervezetébe, ahol nagynehezen sikerült őket arra rábírní, hogy újból munkához fogjanak és adják át követelésüket, amit másnap be is adták a pályafelügyelőnek, aki most már elővette a jobbik eszét és megígérte, hogy azon lesz, hogy sérelmeik orvosolva legyenek.

Hogy miért nem lehetett a munkásokkal ezelőtt tisztességesen bánni, arról némi felvilágosítással szolgálhatna a pályafelügyelő ur. Eddig ha panasza jött a munkások, azzal biztatta őket, hogy: «Hozzá egy pár csirkét, akkor kapsz fizetésjavítást.»

A benyújtott kérvényen mindenféle kifogásokat találtak, úgy mint: miért nincs rajta bélyeg, meg miért nem írták alá a kérvényezőket nevüket. Múlt szombaton megkapták a választ, hogy az osztálymérnökség belátva a munkások jogos kérését, megjavítja mindenkinek a fizetését egy egész hatossal. Igazán csodálatra méltó nagylelkűség!

A pályamunkások azonban nincsenek ezzel az alacsony adománnyal kielégítve, összehívták az összes zágrábi osztálymérnökséghez tartozó közeli csoportokat gyűlésre, amelyet meg is tartottak a hó 4-én vasárnap, a Hrv. Zeljezničar szakszervezetében, ahol megjelent 65 pályamunkás.

A napirendet a szervező-bizottság megbízásából Turkovics munkástársunk adta elő. Napirend: A vasuti munkások helyzete. A jelenlevő pályamunkások, akik még eddig egyetlen gyűlésünkön sem voltak jelen, nagy figyelemmel és szent áhítattal hallgatták a szónok fejtegetéseit, aki előadta az okokat, hogy miért szükséges a vasuti munkásoknak a szervezkedés. Felhívta a jelenlevőket, hogy csatlakozzanak a szervezetünkhöz, amely

testvéri szeretettel föl fogja karolni jogos követeléseit és együttes erővel velük vállvetve küzdeni fog az összmunkásság érdekében. Figyelmeztette őket továbbá arra a körülményre, hogy ne hagyják magukat meggondolatlan lépésre elragadtatni, egyelőre fogadják el azt, amit kaptak és folytassák a munkájukat.

A jelenlevők nagy lelkesedéssel fogadták a szónok előadását és kijelentették, hogy egytől-egyig csatlakoznak a szervezetünkhöz, és a gyűlés után előfizették mind a 65-en a Hrv. Zeljezničar-t. Ezután megválasztották a bizalmi-férfiakat, akik a szervezőbizottságban képviselik őket. Megválasztották: Golub Simunac és Kurjak, továbbá kijelentették, hogy az országos értekezleten képviselhetik magukat és hogy a küldötteiket legközelebb befogják jelenteni a bizottságnak. Ezzel a gyűlés véget ért.

A pályőrök emlékirata.

Lapunk mai számában folytatjuk a pályőrök kérelmeit, mely a következő:

Kivánság.

Kérelmünk kiterjed még a pályatest mellett elterülő földeknek egyenes és tisztán a pályőrök által élvezendő használatra.

A mai viszonyok közt a pályatestek mellett elterülő földek, amelyek az államvasutak tulajdonát képezik, csak részben adatnak a pályőrök használatára és nem egyenesen osztatnak ki.

Jövőben kérjük Nagyméltóságodat arra, hogy ezen földterületek kizárólagosan csak pályőröknek adassanak, beleértve a mozgóröket is. Az egyenes felosztás pedig a vonalrész szolgálati idő tekintetében három legidősebb pályőr és az üzletvezetőség, illetve az osztálymérnökség három kiküldöttje által egyenesen történjék.

Kérésünk kiterjed továbbá arra is, hogy oly pályőrök, kik földhasználattal bírnak, szolgálati érdekből és büntetésből csak terményeinek betakarítása után helyezhetők át.

Kivételt képezne azonban, ha a pályőr szolgálati hanyagságával balesetet idéz elő és a pályatestnek őrizetére gyöngének bizonyul. Ez esetben használatra kapott földekben befektetett érték, az áthelyezett pályőr által választott három pályőr és az osztálymérnökség kiküldöttjei által közösen megállapított érték, az új pályőr által a távozó pályőrnek megtéríteni tartozzon.

Indokolás:

Hogy a pályatest mellett elterülő földek csak a pályőrök által használtassanak, ez oly természetes jog, hogy miután a pályőr, aki egész életét a pályatest mellett tölti el, hogy e jogra formászerűen csak ő tarthat igényt.

A földek használatának egyenesen való kiosztása, azt hisszük Nagyméltóságodnak is elvett képezi, hogy e tekintetben senki előnyben és ez által meg nem érdemelt haszon élvezetébe jusson. Éppen ezen indokból kérjük, hogy a felosztás végrehajtásánál mi is képviselve legyünk.

A mi a büntetésből áthelyezett kérdéséről, ez a méltányosságnak oly kis foka, amelyet az áthelyezés büntetésével sújtott pályőr méltányosságból is megérdemel.

Kivánság:

Az őrházainkra nézve, mely családi lakásunknak is szolgál, kérésünk a következő:

Az őrházak mellé mindenütt szolgálati őrhelyül úgynevezett őrbódék emeltessenek, miután a mai őrházak családi lakásul is szolgálnak.

Ezenkívül kérelmünk kiterjed arra is, hogy az őrbódék mellett gazdasági épületek u. m. disznóól és tehénistálló építtessék.

Indokolás:

E kérésünk indokolására vagyunk bátrak a következőket felhozni:

A pályatest mentén levő őrház tulajdonképpen a pályőrnek lakásul szolgál, de miután a felváltás végett a mozgóröket is tesznek az őrháznál szolgálatot, ezek is helytelenek a harangvezeték felhuzása, a harangkönyvbe való beírások végett az állandó őrlakásába ki- és bejárni és ez nemcsak az esetleg nappal pihenő állandó őrlakásával, de éjjel még a pályőr családja pihenésének bolygatásával is jár.

Kiemeljük e kérésünkkel azt is, hogy emberi érzelmeinknek adunk kifejezést akkor, mikor kérelmünk kiterjed oda, hogy családi hajlékunkban senki által ne zavartassunk.

A jószágok tartására szükséges melléképületeknek teljesítését amennyiben nem találja teljesíthetőnek Nagyméltóságod, legalább oly formában kérjük teljesíteni, hogy amely pályőr ily épületek építését kéri, ez teljesíttessék és ennek költségei apró levonásokban vonassék le, amely áthelyezés, elbocsátás vagy nyugdíjazás esetén kamatosan vissza adassanak. Az intézetünk érdeke ezáltal nincs veszélyeztetve, mert ezen épületeket minden pályőr szívesen átveszi.

Ez építmények nélkülözhetlensége kétségbe nem vonható és Nagyméltóságodnak, aki a kis emberek szociális életviszonyait ismeri, ezt indokolni felesleges. A mi viszonyaink közt azonban ezen berendezések részünkről egyszerre nagy anyagi befektetéssel járnak és esetlegesen ki vagyunk téve annak, hogy áthelyezések alkalmával e berendezéseket ott kell hagynunk.

Kivánság:

Kérésünk kiterjed továbbá arra is, hogy ócska talpfákat, tüzelő anyagnak, évenként 150 darabot 10 fillérjével kapjunk.

A talpfáknak megvételi joga pedig első sorban a pályőröké legyen.

Indokolás:

E kérésünknek indokolásánál újból utalnunk kell, különleges szociális helyzetünkre és e jogot azért kérjük első sorban részünkre biztosítani, mert a pályafentartás többi alkalmazottai rendelkeznek oly viszonyokkal, hogy céljaikra szükséges anyagot intézetünktől önköltségi áron az állomásokon is beszerezhetik.

Kivánság:

Az őrházak építésénél és újjáalakításánál kérjük tekintetbe venni, hogy mostani lakásaink különösen nagyobb családdal rendelkező pályőröknek kicsiny és szűk. Kérjük ezeket lehetőség szerint nagyobbra vagy két szobával építeni.

Indokolás:

E kérdés fokozatos megoldása átlagosan lényegtelenül terhelné intézetünk kiadásait és nyomorúságos lakásviszonyaink, a szociális életkörülmények és a higienia szabályainak megfelelően meg lenne oldva.

Az egészséges lakásviszonyok és az embereknek szükséges levegő terület mindezek a mai kor követelményei közé tartoznak, amely elől az államvasutak, mint modern intézmény nem térhet ki.

Kivánság:

Kérésünknek igen jelentékeny pontjait képezi az, hogy a rendkívüli vonatok értesítése és a pályatestnek fű és hó tisztításától fellegyünk mentve, továbbá a vonal vizsgálati táblák kihordása, illetve a vonal vizsgálat a vonat forgalom körülményeinek megfelelően szabályoztassanak. Mindezen szolgálati követelményeinknek csak családi segítséggel vagy csak részben tudunk megfelelni, ami bennünket sok esetben igazságtalan rendbüntetéssel sújt.

Indokolás:

A rendkívüli vonatok értesítése, amely rendkívül nehéz és e mellett sok esetben szükségtelen munkát ró reánk, a telefon vezetékek mindenütt való bevezetésével ezen szolgálati kötelességeink teljesen feleslegessé válnának.

Midőn a közigazgatási szolgálat minden szervében már bevezették a telefont, akkor a vasút, amelynek elsősorban érdeke, hogy a forgalom akadálytalan lebonyolítása a modern technika vívmányaival biztosították, ezen kérdésünk tehát nemcsak egyéni, hanem intézeti, illetve a vonal és vonat biztonsági szempontból is szükséges. A vonatforgalom biztonsága is csak nyer azáltal, ha a pályáőr a vonatindító állomásokkal a telefon útján értekezni tud.

A fű- és hótisztítás munkájának kötelessége reánk oly időt elvevő kötelességet ró, hogy vonal és vonat biztonsági felügyeleti kötelességeink ezáltal veszélyeztetve vannak, míg ellenben, ha a pályamunkások végzik ezt, miután ők egy-egy vonatrészen többben vannak, tőlük kevés időt vesz időközönként igénybe.

A vonat vizsgálási táblák kihordását, illetve a vonalvizsgálat szabályozását úgy kérjük, hogy két személyszállító vonat között rövid időközben ne kelljen vonalvizsgálatot tartani, mert ez felesleges és egyben semmi célt nem szolgál.

Kivánság:

További kérdésünk a következő:

A pályáőröknek egy általuk közösen meghatározott napon és időben álljon egy pályakocsi a rendelkezésükre, mely a legközelebbi állomásról az élelmi cikkeket a vonalon végigszállítja.

Indokolás:

Ezen kérdésünk indoklásául bátorodunk felhozni, hogy különösen oly vonalrészekben, ahol megállóhelyek nincsenek, de meg ott is, ahol a nehezebb súlyú képező cikkek, mint pl. egy zsák liszt és egyéb ilyen nehéz nélkülözhetetlen cikkek hazaszállítása a keskeny pályápatkán nehézségekre ütközik, ezen kérdésünk igazán nélkülözhetetlen szükséglet képezik.

Aradi raktári munkások sztrájkja.

Az aradi üzletvezetőségénél uralkodó irány sztrájkba kergette az aradi raktári munkástársainkat. Olyan irány uralkodik ott, hogy ha a munkások jogos követelésekkel állnak elő, megígérk, de be nem tartják. Játsszanak a munkásokkal, mint a macska az egérrel.

Az aradi munkástársaink múlt év december havában azon kérelemmel járultak *Farkas* állomásfőnökhöz, hogy tekintettel a hosszú munkaidőre és silány keresetre, a munkaidőt állapítsa meg és a tulorák fizetve legyenek.

E kéréseket nem teljesítették, csak a munka beszüntetése után ígérték meg, hogy a tulorákat fizetik és kapnak olyan tonna illetményt, hogy kereseti igényeik ki lesznek elégítve.

A megígért kedvezményeket egy hónapig meg is kapták a munkások, azonban a februári fizetésnél minden indok nélkül levonták úgy a tulóra, nagy részét, mint a tonna illetményt.

Aki a raktári munkások rabszolga helyzetét ismeri, nem fog csodálkozni, hogy a raktári munkások beszüntették a munkát és mind a mai napig sem dolgoznak, úgy hogy Aradon az áruforgalom csak részben lesz lebonyolítva.

Farkas munkástársunk eljárta a szervezőbizottság nevében *Kotányi* min. tanácsos igazgató urnál, ki táviratí uton kérte be az

üzletvezetőségtől a jelentést. A jelentés tartalma félig se igaz. Ugy látszik Aradon az üzletvezetőségénél, ha valamit ígérni, illetve tagadni kell, rendkívüli nagy a gyakorlat.

Nem tudjuk, hogy a harc hogy fog befejeződni, mert munkástársaink jelentést nem küldöttek, de ha az összetartás meg lesz közöttük, akkor a győzelem biztos.

Müller János esete.

Müller János Északi főműhelyi főfelügyelő ellen sajtó útján elkövetett rágalmozásért a törvényszék annak idején *Farkas* munkástársunkat, lapunk felelősszerkesztőjét 3 havi fogházra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte. *Farkas* munkástársunk dr. *Kadosa* Marcell ügyvéd révén semmiségi panaszt nyújtott be azért, mert a bejelentett tanukat a törvényszék nem hallgatta ki.

Ma tárgyalta az ügyet a kir. Kuria. A Kuria a semmiségi panaszt *elvetette* és ezzel az ítélet jogerős lett.

Farkas munkástársunknak tehát a 3 hónapot könyörtelenül le kell ülnie. Hogy *Müller* János főfelügyelő becsülete ezzel perálva lesz-e, azt nem tudjuk. De arról meg vagyunk győződve, hogy *Farkas* munkástársunk, ki a jövő héten kezdi meg büntetését a rákosi gyűjtő fogházban, a legkevesebbé sem fog javult állapotba onnét kijönni.

Ép oly lelkes harcosa lesz a vasutasok igazainak azután is, mint azelőtt.

Értesítjük előfizetőinket, hogy szerkesztőségünkben (VII., Csömöri-ut 28. sz., I. emelet, ajtószám 4.) minden csütörtökön este 7-8 óráig

ingyen jogi tanácsot

kaphat minden előfizetője a MAGYAR VASUTAS-nak.

Vidéki előfizetők levélben fordulhatnak jogi tanácsért lapunk szerkesztőségéhez. A Magyar Vasutas Jogi Tanácsosa **KADOSA MARCELL** dr. (0-utca 48., főútszint).

LEVELEZÉS.

Istvántelki főműhely. (Visszafejlődés). Amíg haladást látunk az egész vonalon, úgy az a igazgatóságnál, mint a minisztériumban, de még Piskin sem maradhatott nyom nélkül, addig ugylátszik az istvántelki főműhelyben nem áll ez a haladás.

A tisztviselők helyzetük javításáért képesek voltak sztrájkba lépni, minket munkásokat pedig, akik céltudatosan küzdünk, olyan formán akarnak kielégíteni, hogy elvonnék még azt a keveset is a mi van. Habár jól tudják, hogy emlékiratunkban foglalt kérdésünk jogosságát még a miniszter is elismerte, sőt azoknak parlamentáris elintézését helyezte biztos kilátásba.

De nem így fogják ezt fel az istvántelki főműhelyben, mert itt ezidőszent visszafejlődés konstatálható. Van a fentnevezett főműhely III. a. kovácműhelyének egy «Aranyos» művezetője, kivel itt a nyilvánosság előtt már másodszer vagyunk kénytelenek foglalkozni, mivel előbbi közlésünket nem értette meg. A munkásból lett művezető, visszasírja azt a boldog korszakot, amikor még bottal mérték az igazságot és méltó követője akar lenni ennek a kornak. A munkások nemcsak brutális magaviseletéért ítélik el, hanem a munka elkészítése közben való hajszáért is, amit arra használnak fel, hogy zárjat alkalommal a munkaárakat megnyirbálják.

De gyarapítja érdemeit még azzal is, hogy elmegy az eszterga műhelybe az ottani munkásokat szájhősöknek nevezni, csak azért, mert bizonyos munkának a felét le kell esztergálni. Itt az ő szeszélye után kell dolgozni, a rajz pedig csak fogalom marad előtte.

Nem akarunk az igazság előtt kitérni és megállapítjuk azt, hogy a fentnevezett főműhely III. a. osztályában is haladást látunk a munkások szervezkedése terén, de a füstös műhely úgy látszik nyomokat hagyott az Aranyos mester fején, amely utját állja a tisztán látásnak s ezért nem bir a kultúrával lépést tartani.

T. Aranyosi ur! Szükségünk van, hogy a füstön köröszül lásson, azért ajánlunk egy kis jeges borogatást, ha azonban ez a kura nem bizonyulna jónak, úgy elövezzük a multnak rejtelmét!

Piski. (A kis cár). Be kell mutatni a Máv. munkásságának Kohn (Kelemen) Dávidot, ezen érdekes hustömböt, akiről a teremtés munkájánál nagyon megfélekedtek, mert semmi mással nem rendelkezik, mint egy rendkívül nagy protekcióval, aminek révén néhány évvel ezelőtt a Máv. északi főműhelyébe vették fel „asztalosnak“, ahol rendkívüli ügyessége miatt nem tudták sokáig túrni, elhelyezték őtet a keleti kocsiműhelybe, ahol magányosan dolgozott volna, ha dolgozni egyáltalában tudott volna. Legelső munkáját, midőn átvették volna tőle, az összes asztalosoknak meg kellett tekinteni, hogy valamit elsajátíthassanak tőle az ő szakmájukba, mert meg kell jegyezni, hogy a munkát az átvevő mérnök ur legjobb akarral sem vehette át, nehogy a műhelyt szégyen érje. Szakképzettségét legjobban bizonyítja az, hogy még mindig letéteményezve van egy gyönyörűen összeállított szerszám-láda, ami a kiváncsi közönségnek szives meglepetés céljából rendelkezésére áll a keleti kocsi-műhelyben.

1904. év március 16-26-ig tanulmányozta az altisztí vizsgára szükséges tudományt. Budapest székesfőváros VII. kerületi kapitánysága utalta egyik dutyjába, ahol 10 nap alatt rendkívül nagy sikerrel tette le az érettségi vizsgát. Ezek után felderült Kohn Dávidnak a napja, kinevezték almuvezetőnek. Valamikor még a Máv. munkásai abba a jó reményben ringatták magukat, hogy csak oly munkás lehet művezető, aki szakképzettséggel rendelkezik. De mikor Dávidot kinevezték, csodálkozásuknak nem is tudtak kifejezést adni, hogyan került ez az alak a művezetői kar közé. Ezen alkalommal fel kell vetnünk azon kérdést is, vajjon nem-e prostituálja a többi művezetőket Kohn Dávid alakja?

Jelen időben a Piski műhelyben van Kohn Dávid, ahonnan értesülünk, hogy a jeles firma nem átkodik magát Piski kis cárnak feltüntetni, ezen műhelyekben a tolópadot kézi erővel állítják ahhoz a váganyhoz, amelyikre a kocsi veszik, vagy ahonnan felveszik. Ezen munkát román ajku munkásokkal végeztetik. Egy alkalommal tovább tolták a tolópadot a kellett távolságnál, a rajta levő kocsi beleütközött egy másik kocsiába. Kapta magát Dávid, a híres, előkerítette az oláhok istenét, amely ő szerinte minden ajku és rangú élő lénynek külön-külön létezik és megrázta egyik, ott dolgozó munkástársunkat, akik felett teljhatalmu kormánybiztosi minőségben uralkodik. Felhívjuk a figyelmét az intéző köröknek ezen jeles firmára, hogyan bánik ez az ottani munkásokkal. Piskin dolgozó munkástársainkat pedig felhívjuk, tartsanak ki, el jön még az az idő, amikor a «Kohn Dávidokkal» számolni fogunk.

Temesvár. (Fűtőházi munkások helyzete). Régi dal, a régi nyomoruságról. Ha a Máv-nál nincs meghatározott munkaidő, ebéd vagy pihenő idő, s még fizetés sem, de van testi és lelki erőtlő nehéz és sok-sok ingyenes munka, miért volna épen kivétel a temesvári fűtőház. Nálunk is van sok piszkos dolog, de egyelőre bevezetésül csak egyet hozunk nyilvánosságra, s ha tetszik, szolgálunk még ebből a fajtából, mert raktárunkban van elegendő mennyiség.

Február 25-én éjjeli szolgálatra volt ki-
rendelve Vidács Imre mozdony-kimosó mun-

kástársunk, s megesett vele az az eset, mivel ő kimosta, a neki a szolgálati táblán kiírt kimosandó mozdonyokat, megjegyzendő, egy mozdonynak valami baja esett, s ezért szolgálat-képtelen lett. de őtet erről senki nem értesítette, s mivel ki volt írva, hogy kimosandó, ő tehát kimosta. Mivel náluk nincs időhöz kötve éjjel az ebél vagy vacsora, azért ő, mivel ideje engedte, leült vacsorázni, ezalatt az idő alatt kereste őtet a hajcsárja az új fűtőházban, ő pedig az öregben volt, mivel ott volt dolga, így tehát az új fűtőházban nem találta Csernháti György előfűtő, s éppen munkástársunk átment inni, s így találkozott vele, aki rá ivalt: hol bitangol, mire munkástársunk azt felelte: ő a munkáját végezte, s odaát vacsorázott; ezért megjelentette őtet Csernháti Csikos mozdonyfelvigyázónak, aki Vidács munkástársunkat lehordta, részeg disznó, szociálista betyár, s ehhez hasonló kedves szavakkal illette. Munkástársunk kérte, hogy hallgassa meg őtet, hadd adja elő a dolgot úgy, ahogy van, de mivel ő teljhatalmúnak képzelte magát, csaknem kitért rajta az örület, ekkora mérészségen, még egy kimosó meri az igazát vele szemben keresni, munkástársunkat összelökdöste, disznó szociálista, részeg gazember, stb. kedves, huzelgő szavakkal illette, s kevés híján (mert ha a munkástársunk nem volna közismert, józan, jámbor ember) tetlegesen magyarázta volna a teendő t munkástársunknak, aki 10 éve van már a fűtőházban e munkánál alkalmazva, szörnyen bántotta a munkástársunkat ez a dolog, s mivel ő 40 évét betöltötte, ezidő alatt mindenki józan embernek ismerte, de ilyen nagy megtisztelésben még nem volt része, s nem is kér már öregségére belőle. Felkérte hát a mozdonyfelvigyázó urat, ne bántsa, s majd kérni fog az orvostól egy bizonyítványt, hogy csakugyan bánt-e? s azzal egy fűtőházi géplakattal megvizsgálta a gépet, hogy jól van-e kimosva, mit Birzák János lakatos jónak talált. De Csikos mozdonyfelvigyázó azért is lehordta jobbadán munkástársunkat, minek mosta ki azt a mozdonyt, amelyiket ő saját maga, a drága kezével kúrta a szolgálati táblára, mire munkástársunk bátor volt megjegyezni, hogy ki van írva: kimosandó. Hogy pedig a mozdonynak az uton baja esett, arról őt senki sem értesítette, pedig a felvigyázó ur látta, hogy kimosta a mozdonyt.

Vidács munkástársunk bement a fűtőházi főnök urhoz, s elpanaszolta a rajta esett sérelmet, s a főnök ur mosolyogva biztatta, hogy majd megvizsgálja az ügyet, amit még a főnök ur máig is vizsgál mosolyogva, de van is rajta mosolyogni való.

Zágráb. (Műhelyviszonyok.) A szervezett vasuti munkásság vezetői tudatával birnak azon igazságnak, hogy a vasuti munkásság nyomora, elnyomatása, vagy jóléte és szabadsága nem egyes emberek jó, vagy rossz indulatától, hanem a rendszertől függ, amely módot nyújt bizonyos romlott lelkű egyéneknek, hogy ezek durvaságaikat, lelkük rosszindulatát éreztessék azokkal, akik védtelenül ki vannak szolgáltatva önkényes eljárásuknak.

Ujabb szerzett tapasztalatok is megerősítettek bennünket ezen hitünkben. Ugyanis míg rövid pár hónappal ezelőtt, midőn még a régi rendszer áldásai alatt nyugodt a vasuti munkásság összesége, számtalan munkahelyen oly becstelen módon terrorizálták munkástársainkat, amely még a legjámborabb emberek véréit is felforraltta, és felébresztette benne az emberi öntudatot, amelynek megvédését emberi kötelességnek ismerte fel.

Ebben az időben hiába fordultak munkástársaink védelemért az egyes jónak elismert főnökökhöz, hogy az anyagi és erkölcsi üldözést tegye lehetetlenné. Mert ott, ahol a főnök jó embernek volt elismerve, az a főnök gyengének bizonyult az apróbb basák gonoszságainak megfékezésére, és munkástársaink csak ígéreteket kaptak, de igazságot sohasem.

Ott pedig, ahol a főnök elismert ellensége

a munkásságnak, magától érthető, hogy igazság helyett csak újabb és nagyobb üldözéseknek lett kitéve a panaszt tevő munkás.

Azonban ma már a helyzet lényegesen javult, ma már nem marad megtorolatlanul egyeseknek a munkássággal szemben elkövetett büneik, még pedig azért, mert szervezkedésünk révén elértük azt, hogy fent is emberszámba vesszük a munkást, nem pedig igavonó baromnak, amelyen minden számár rugót egyet, anélkül, hogy hosszú füleit meghuzznák.

Szóval bekövetkezett a rendszerváltozás felülről, amely azonban még nem tökéletes sem fent, sem lent.

A további szervezkedésünk sikerétől függ, hogy ez a rendszerváltozás bekövetkezzen oly mérvben, hogy a legszigorubbán legyen büntetve azon feljebbvaló, aki az alárendelt munkásainak becsülete vagy anyagi érdekei ellen vét.

S miután nem csak a munkásság vezetői, de az összmun-kásság is kell, hogy tudatában legyen annak, hogy küzdelemünknek nem szabad egyes személyek ellen folyó harccá elfajulni, minden erőnkben azon kell munkálkodnunk, hogy meggyőzzük munkástársainkat arról, hogy ne kívánják tőlünk azt, hogy olyan kisebb rendű igazságtalanságért, amely általános jellegű, lapunk utján személyes támadást intézzünk az illető ellen, aki végrehajtója annak a dolognak.

A lap utján való fellengéret állítás sok esetben erős fegyvernek bizonyult, de éppen ezért nem kell gyakran élni vele, mert lassankint meg lehet ezt is szokni úgy, mint a legelősebb mérget is, ha gyakran kis adagokban szedjük be, ellenben ha ritkán használjuk, de nagyobb mennyiségben, úgy gyilkos hatással bír.

Valamikor a forradalom pusztá említésére megrettentek a zsarnokok; uralmuk biztosítására hadseregeket mozgósítottak, de ennek dacára is elbuktak, s miért? Azért, mert ha a forradalom említve lett, végig is süvöltött a birodalmakon, ledöntve trónokat.

Ma azonban, ha forradalmat említene, ez úgy fent, mint lent csak mosolyt kelt, még pedig azért, mert egyesek nagyon gyakran dobálódtak ezzel a szóval.

Mindezt csak azért tartottam szük égesnek elmondani, mert az utóbbi időben megtörtént, hogy több helyről beérkezett személyes támadásokat tartalmazó cikkek, amelyek habár jogosak voltak, de mégsem bírtak oly súlyos természetű dolgokat felmutatni melyek igazolnák a személyes támadás szükségességét. Az ilyen cikkek a lapból kimaradtak, mire az érdekelt munkások azzal érveltek, hogy akkor minek a lap, és ők nem fogják a lapot tovább fizetni.

A sok közül csak egy példát fogok felhozni, hogy jövőre okulásul szolgáljon.

A zágrábi munkások beküldöttek egy cikket, mely támadja a műhelyben szolgálatra beosztott kárpitos. fényező, mázólo napszámos és tudja az ördög még milyen művezető Piere urnak személyét.

Hogy a cikkben foglaltak valóságot tartalmaznak-e, arról meggyőződni volt alkalomunk, miután olyan egyének, kik a fenti urat ismerik, úgy nyilatkoztak róla, hogy szivtelen, gonosz és rosszindulatú egyén, aki még azt is megtenné, ha úgy tehetné, hogy a munkásra még a nap se süssön, de csak télen; nyáron azonban átalakul a gondolat és érzelmek világa, mert akkor nem bálná, ha csak a munkások élveznék a napnak életető sugarait.

Szóval ez az ur mindazon jó tulajdonságokkal rendelkezik, melyekkel ki lehet vinni a munkásság megvetését.

Azonban a cikk nem tartalmaz olyan dolgot, mely méltóvá tenné Piere többszörös művezető nevét arra, hogy megörökítsük lapunk hasábjain.

Mert azon szavai, hogy a szocialistákat (értsd: a szervezett öntudatos munkások) ki kell a műhelyből irtani, ez még nem elég

ok, hisz az érthető, hogy nem szívesen látja bent azon munkástestvéreinket, akik elhintik azon eszméket, mely a Piere-féle alakok garázdálkodásainak véget fog vetni.

Hogy jogtalanul büntet és denunciólja munkásait az osztály- és műhelyfőnöknél, hisz ezt is el lehet még nézni, annál is inkább, mert tudásánál csak az esze kisebb, továbbá tulkoros és nem lesz kinevezve, tehát érthető, hogy miért denunciól

Szóval ez még mind nem elég ok arra, hogy szegény ördögöt bántuk. Sokkal fontosabbnak tartom a szervezet megerősítését előmozdítani olyannyira, hogy azt respektálják a műhely- és egyéb szolgálati főnökök akkor, amidőn a munkások bizalmi-férfiai hozzájuk fordulnak, hogy gátat vessenek a Piere-féle alakok garázdálkodásainak, azok a munkástestvéreink, akiket ezen szánalmas alakok túsúrásai érnek, viseljék azt a jövő győzelmében vetett hit nyugalmával.

Az elkeserítés adjon nekik kétszeres erőt, nagy, szent és magasztos eszménk, a vasuti munkásság felszabadításáért folyó küzdelemben.

Száműzött.

Szolnok. (Műhelyi viszonyok). A munkásság öntudatra ébredése révén sok minden megváltozott itt is, de azért sérelem, panasz van bőven. Itt van pl. a IV. osztály, ahol türhetetlen a rézművesek helyzete. Annyira vannak hajszolva, hogy ha valamire való százalékot akarnak keresni, hát barom módra kell dolgozni és amellet is csak olyan munkát adhatnak ki, hogy ők maguk is szégyenlik magukat. Hiszen nem is csoda, a mozdony jóformán a fűtőháznál van és már is udvari próbára van kiírva. A munkaárak pedig olyanok, hogy ami azelőtt 5 évvel 40—48 K volt, ma csak 20.—23 K. A szerkocsi-lakatosoknál sem különb a helyzet, egy-egy szerkocsi főjavításnak az összár megállapítása volt 130—140 K, ma pedig 65—80 K, egy fűtő javítás kerékcsereikkel és vízkapcsolattal volt 36 K, ma 24 K, a szerkocsi-tetőlemez újítás volt 30 K, ma 23 korona, de csak egyesekben, ha egynél több, akkor csak 21 K. Van még hajlított fenéklemez újítás, ez volt 30 K, ha négyet cserélünk, akkor csak 20 K van számítva darabja, ami gyakrabban előfordul. Itt van még kisebb feldozásoknál 14 fillér szegecsenként és bele számítva a lyukfurást, ha 100-nál felül van a szeg, akkor csak 12 fillért fizetnek. Tehát mennél több a munka, annál kevesebb érte a fizetés.

Ami a kazánkovácsokat illeti, ott is annyira vannak redukálva a munkaárak, hogy kétszeres erőt kell kifejteni, hogy az ember százalékot kereshessen és az úgy a munkásnak, mint az intézetnek kárára van, mert a munkát se végezheti úgy, amint kellene, és ehhez jár még az az örületes hajsz, ami az egész IV. osztály részéül. A föl-soroltakból egyelőre ennyit, amit úgy hisz-szük a műhelyfőnök ur egy kis jóakarattal orvosolhatna.

Szolnok. (Szerári és pályamunkások helyzete.) Lapunk 7. és 8-d-ik számában foglalkoztunk a szolnoki szerár és pályafentartási munkások helyzetével, de — mint most bennünket értesítettek — az még annál is nyomorúságosabb. Ha nem megbízható helyről kapnánk értesüléseinket, el sem hihetnénk, hogy kora reggeltől késő estig szorgalmasan dolgozó munkásokat még a megélhetés legkisebb minimumában sem részesítik. Oly csekély a bérük, hogy még a száraz kenyér sem juthat bőségesen egy családos embernek, nem hogy más, erőt tápláló élelemre vagy egyéb szükségleti cikkekre telne.

Ha ilyenek a viszonyok, akkor éppenséggel megérett arra, hogy a munkásokat szervezve összegyűjtsük és a jobb viszonyok ki-küzdésére buzdítsuk.

A szerári munkásoknak az akkord munkánál, amely munkánál keresni kellene, oly csekély a fizetésük, hogy ha minden erejüket megfeszítik is, még akkor se tudnak a rendes napszámon felül keresni.

Egy 10 tonnás kocsik lerakás 80 fillér és egy 15 tonnás kocsiért pedig 1 kor. 20 fillért kapunk. Ha ez is bér, akkor méltán nevezhetjük éhbérnek.

Ugyanilyen a viszonyok a pályafentartási munkásoknál is. Az osztálymérnökség oly csekélyre szabja meg a fizetésüket, hogy a régi rabszolgatartók pirulnának az ilyen állapotokra.

A fizetés hat hónapig 80 krajcár, hat hónapig 70 krajcár. Nem irunk többet e szegyetlen állapotokról, mert hiszen közeleg az idő, midőn minden adatot összegyűjtve, egyben az emberi megélhetés követelményeit is fogjuk követelni.

Akármilyen közel van is az idő, addig is a szolnoki munkástársaink igyekezzenek a szervezkedés fonálát erőse fűzni, mert csak a szervezkedés erejével lesznek ott is emberhez illő viszonyok.

Debrecen. (A gyülekezési szabadság.) Debreceni munkástársaink 1904. év közepén összejöttek, ahol a központ kiküldötte, *Farkas* — akkor még vasutas — ismertette a nyugbérpénztári alapszabály sérelmes pontjait. A mindenre kapható debreceni rendőrség ezt tiltott gyűlésezésnek vette és *Paláics, Gádl* és *Farkas* munkástársakat 60—60 korona, behajthatatlanság esetén 3 napi elzárásra ítélte. Az ítéletet munkástársaink megfélebezték és a napokban jött vissza a belügyminisztériumtól a fellebbezés.

Munkástársaink 40—40 kor., illetve 2—2 napi elzárásra lettek ítélve.

Kisujszállás. (Pályáörök helyzete.) A kolozsvári üzletvezetőséghez tartozó *kisujszállási* osztálymérnökségnél furcsa állapotok vannak. Olyan elv uralkodik ott, hogy aki bírja, az marja. Szegény pályáörököt, kikre úgy is nehéz súlylyal nehezedik a megélhetés, még a pályafelv. is igyekeznek meg rövidíteni.

A kisujszállási osztálymérnökség vonalai helyi érdekiek és ilyen vonalon csak egy kis sovány legelő jut a hosszú vonalon a pályáöröknek és ebből is a használhatót a pályafelügyelők foglalják le maguknak. Nagy családú pályáörök kénytelenek 40—42 kor. havi fizetésből megélni.

De még avval sem elégszenek meg a pályafelügyelők, hanem ha a pályáör csak egy félórára is távozik a pályatesttől, küldik borítékban a büntetési aktát. Ugy kell élni a szegény pályáöröknek, mint egy rabnak valamely fegyházban.

Ilyen állapotok mellett nem kell megokolnunk sem a pályáörök memorandumát, ezek a tények nyomatékosabban beszélnek minden indokolásnál.

Hasonlók a viszonyok mindenütt az országban, melyet csak az öntudatos szervezkedés fog megváltoztatni. Pályáörtestvéreink terjeszték memorandumunkat mindenütt az országban, hogy pályáörtestvéreinkkel az összekötő kapcsot a szervezkedéshez minél erősebbé tegyünk.

Szerkesztői üzenetek.

Petriszin, Piski. Ha ön parancsolgatni akar olyan ügyben, amihez semmi köze, csapjon fel béresnek. Marháknak parancsolgathat, orditozthat, de öntudatos munkásoknak nem. Jól teszi, ha meghuzza magát, mint a sündiszó. Akinek vaj van a fején, ne menjen ki a napra.

Zanoni főkocsimester, Bpest k. p. u. Figyelmeztetjük, hogy ismételt panasz érkezett a kocsitolók és gépkísérők részéről az ön magaviselete ellen. Miután többszörös figyelmeztetés dacára mosdatlan szájjal beszél a munkásokkal, legkisebb panasz esetén az igazgatósághoz teszünk jelentést.

Főműhelyi szertár. A betegpénztári közgyűlésre válaszszeret olyan küldötteket, akik a hasonló sérelmeket tudják és akarják szóvá tenni. Ha azonban nem akar addig várni, tegyen az orvos ellen a máv. betegpénztár igazgatóságánál feljelentést.

Több közlemény helyszüke miatt kimaradt.

Névtelen, Piski. Levelét éppen három okból nem közölhetjük. Névtelen, ceruzával írott és olvas-hatatlan.

A fék. Igen sajnáljuk, de nem üti meg a közöletőség mértékét.

Miskolc. Örömmel veszünk tudomást a csöndes, de annál céltudatosabb fölvilágosító munkájukról. Ha tanácsot adhatunk, arra kérjük, hogy jó és józan szavakkal igyekezzenek fölnyitni a szemét azoknak a munkástestvéreknek, akik még nem tudnak önállóan és függetlenül gondolkodni. A gunyolódást és erőszakoskodást mindenáron kerüljék. És egyenként iparkodjanak meggyőzni és megnyerni a távolállókat. Csudával volna határos, ha a miskolci műhely végképp el volna zárva az igazság elől. Csudák pedig manapság nincsenek. Testvérek, csak működjétek! Üdv.

Baranyi István váltóőr, Szolnok. Nem akarjuk Önt meggyőzni a szövetségünk igazáról, mert az ostobaság ellen az istenek is hiába küzdenek. Ha az ön feje silány korpával van tele, ne sértegesse munkástársait, akik áldozatkészen küzdenek az Ön jobblétéért is. Ha fel nem hagy köpködéseivel, találunk módot rá, hogy Önt oda küldjük, ahova való — a bolondok házába.

Kaposvár. Helyszüke miatt jövő számban közöljük.

St. F. Előfizetése február 28-án járt le.

VEGYES.

Köszönetnyilvánítás. Alulírott ez uton mondok köszönetet munkástársaimnak azon szives adományokért, amelyet balesetem alatt részem gyűjtöttek. Pécs, 1906 február 26-án. *Dévai János.*

Köszönetnyilvánítás. Mindazon barátainak munkástársaimnak és ismerőseimnek, kik feledhetetlen nóm elhunytá alkalmával bánatomban osztóztak, s részvétüket nyilvánították, továbbá 22 K szives adományaikért ez uton mondok hálás köszönetet. Budapest, 1906. március 6-án, *Dinsztkoch Ferenc,* északi főműhely, kazánkovács.

Köszönetnyilvánítás. Fogadják hálás köszönetem úgy a tisztikar és azon munkástársaim kik betegsémben 75 K 30 f-rel segítettek.

Szombathely, 1906 március havában.

Fabos Vendel, műhelymunkás.

Köszönet nyilvánítás. Mindazon munkásoknak, kik megboldogult férjem temetése alkalmával megjelenésükkel fájdalommat enyhítették, fogadják ez uton köszönetemet. A számomra gyűjtött 78 K 10 f-t megkaptam.

Özv. Luibly Antalné.

Nyugtázás. A zágrábi szervezett vasuti munkások 1906. december 3-án mulatságot rendeztek. Felülfizettek a mulatságon: Famaskovics kereskedő 5 K, Novoszel borbély 2 K, Haljevác kintinos 2 K, Bleier Mátyás (déli vasut) 20 f, Lustig 10 f, Soretics honvédhadnagy 40 f, összesen 9 K 70 f. Összes bevétel 455 K 60 f, összes kiadás 206 K 96 f volt, a mulatságon a tiszta fölösleg tehát 248 K 64 f. A zágrábi szervező-bizottság.

Nyugtázás. A szolnoki szervezett máv. vasuti munkások által 1906 február 17-én megtartott kedélyes estély a várakozáson felül sikerült, amennyiben a «Vasuti munkások Országos Szövetsége» szolnoki helyicsoport alap javára 392 K 90 f-t eredményezett.

A kedélyes estélyen felülfizettek: Nagypál Tamás 10, Papp György 20, Mériát Béla 60, Kopasz György 20, Didek József 20, Kubick Rezső 20, Bucsn Ferenc 10, Sággy József 100, Zborovszky Károly 60, Kluppeneger Sándor 40, Didek István 40, Varga János 40, Kovács István 40, Gorocz Gyula 20, Abonyi Pál 20, Mornberger Antal 20, Gergelyfi Gusztáv 160, Ragó Mihály 60, Varga János 20, Koteles József 20, Magyar Kálmán 60, Fancsali László 60, Kopasz Imre 40, Kosulszky Lajos 40, Abel József 100, Kopolcsi János 20, Such Béla 20, Sággy Balázs 20, Herédi György 20, Paucsik Józsefné 120, Kovács Endre cukrász 100, Gonda Sándor keresk. 60, Deutsch Ernő pék 100, Szüsz Miksa kávé 100, Österreicher Hugó 60, Kirnberger N. 100, Inczina

Gyula 60, N. N. 10, N. N. 10, Deutch József 500, Kerepesi János rakm. 100, Csikvári György 20, Szabó György 20, Lengszfeld Zsigmond 20, Stiff Ágoston 20, Horváth Ferenc 40, Fodor Samu 20, Molnár Ferenc 10, Rontó Mihály 60, Ujvári Károly 60, Dombai Gábor 20, Varga János 20, Veisz Károly 20, Németh József 20, Gombos Gyula 20, Thau Mór 20, Barcsik Tamás 50, Láda Jenő 60, Klausmann Nándor 100, Schempack József 100, Décsi Kálmán 60, Vachs Pál 80 fillér. Összesen 33 korona 40 fillér.

A szervező-bizottság ez uton is köszönetet mond úgy a felülfizetőknek, mint a közreműködő személyeknek, ugymint a szereplőknek és dalkarnak, azonkívül *Schempack* József fodrász urnak, aki díjtalanul végezte az átalakításokat és különösen *Horváth* Ferenc munkástársunk nevének, aki a ruhatár kezelésében teljes odaadással segítkezett és végül a vigalmi bizottságnak, amely szintén mindent elkövetett, hogy ezen estély minél fényesebb legyen.

*

Március 15-én halvacsa lesz *Deutsch* József vendéglőjében (Malom-utca 14 sz.), amelynek jövedelme szintén a szövetség-alaphoz csatolatik.

a szolnoki vasuti munkások szervező-bizottsága.

Szervezeti ügyek.

Figyelem, munkástársak!

Fölkérjük az összes bizalmi férfiakat, hogy a szövetség taggyűjtőit, továbbá *leszámolás céljából* az önkéntes adakozásra szolgáló ivateket haladéktalanul küldjék be a kiadóhivatalba.

Értesítjük munkástársainkat, hogy újra ki nyomattuk szövetségünk *alapszabálytervezetét* és azt *ingyen* elküldjük az érdeklődőknek. Kérjük azokat a szervezett társainkat, akik alapszabályt akarnak, írják meg, hány darabra van szükségük.

Testvéri üdvözlettel

a központi szervező-bizottság.

Figyelem!

Rövidesen megkezdődik a Máv. betegsegélyező-pénztárának májusban tartandó közgyűlésére a kiküldöttek választása.

Figyelmeztetjük a céltudatos vasuti alkalmazottakat, de különösen a pályafentartási, raktár és fűtőházi munkástársainkat, hogy csak olyan küldötteket válaszszeret, akikben teljesen megbizhatnak, hogy a tagok érdekeit fogják a közgyűlésen szem előtt tartani és nem lesznek drótbábuk.

A közgyűlésnek fontos és életbevágó teendői lesznek. Szükséges, hogy céltudatos és szervezett vasutasok legyenek a kiküldöttek.

A kiküldöttek választásának a módjait az alapszabályok 28. szakaszának a következő rendelkezései szabják meg:

A kiküldöttek száma akként állapítandó meg, hogy az összes pénztári tagok, a m. kir. államvasutak üzletvezetői szerint elkülönítve és szolgálati csapatokba osztva, ejtik meg a választást és pedig!

1. az állomási és vonatkísérő személyzet együttesen,

2. a pályafentartásnál alkalmazott tagok külön,

3. a vontatási és anyagszerkezési személyzetből származó tagok szintén együttesen,

4. minden egyes műhely személyzete külön. A választás akként ejtetik meg, hogy minden 300 tag után egy kiküldött választatik, azzal, hogy 150 tagon aluli töredék nem jó figyelembe, míg a 150-en felüli maradék után még egy kiküldött választandó.

Áll továbbá a közgyűlés a munkaadó vasutintézet 10 képviselőjéből, kiket maga a vasutintézet jelöl ki.

A közgyűlésen az egyes kiküldöttek megbízóik nevében, de mindenkor egy szavazattal érvényesítik jogaikat.

A munkaadó vasutintézet képviselői a közgyűlésben együttesen a szavazatok egyharmadát képezik.

A közgyűlés az alapszabályok értelmében május hónapban lesz.

Ha a betegsegélyző-pénztár működésében napról-napra mutatózó tömérdek bajt meg akarjuk szüntetni és azt igazán jóléti intézménnyé akarjuk fejleszteni, minden becsületes és öntudatos tagnak a küldöttek választásánál már meg kell tennie kötelességét.

Kérjük a megválasztott közgyűlési kiküldötteket, hogy nevüket és pontos címüket közöljék a Magyar Vasutas szerkesztőségével (VII., Csömöri-ut 28. sz.)

Az országos szervező-bizottság.

Figyelem, fővárosi bizalmi férfiak!

Pénteken este 7 órakor a szokott helyen bizalmi-férfi értekezlet lesz. A napirend fontossága megköveteli, hogy minden bizalmi-férfi ott legyen.

A szervező-bizottság.

Figyelem, Pécsi mäv. műhelymunkások!

Március 4-én délelőtt 10 órakor *összértekezletet* tartunk a Solcz sörház nagytermében. Napirendünk: 1. Központi ügyek. 2. Bizalmi férfiak újjáválasztása. 3. Béli leszámolás. 4. Kérdések és indítványok.

Napirendünk fontossága megköveteli, hogy valamennyien megjelenjünk. Tisztelettel az egybehívók.

A Szövetség-alap javára

ujabban a következő adományok gyűltek egybe:

Északi főműhely IV. osztály gyűjtése: Stecska Ferenc, Farkas I. 1—1 K, Csutak János 50 f, Haris Lajos 40 f, Pintér András, N. N., Horváth József, Cser József 1—1 K, Zuber Nándor 60 f, Jakverth 20, Doleschal Ferenc 20 f, Pollák Gusztáv 40 f, Szigeti Károly 50, Mor Sándor 1 K, Brsóczy József 40 f, Tóth József 1 K, Balázs Nándor 1 K, Olvashatatlan aláírás 60 f, Mayer Mihály, Mayer Gáspár, Szerdahelyi Bálint 40—40 f, Tabority Ferenc, Janda József 20—20 f, Frank Ferenc 40 f, Szurácska András, Kása László 1—1 K, Gyurkó Mihály 60, Északi főm. ism. 40 f, Ujvári Henrik 2 K. Összesen 1980 K.

Északi főműhely V. oszt. fényező gyűjtése: Vorbesz Ágoston 5, Hammer Alajos 3, Varjas Gábor 2, Szaszovszky Sándor 2, Jurcsik János 3, Kovács Béla 2, Kobilinszky András 2, Mulets Antal 2, Grona József 2, Leedloff Frigyes 2, Kovács Gy. István 2, Füll Lajos 2, Mesusek Ferenc 2, Csorba Vazul 2, Dorusák János 2, Kürthy Károly 2, Kmett István 2, Kítvádi Ferenc 2, Peder Ferenc 3, Eker Ferenc 2, Kecskés András 2, Waldmann Ferenc 2, Brehovszky Károly 2, Kenyeres István 2, Biegl Ferenc 2, Lenkei Béla 2, Merkle György 2, Kratochwil Antal 2, Komlós Sándor 2, Schweinhammer János 2, Kalauz József 1, Németh Pál 1, Klir Károly 2, Czvechő István 2, Máthé Károly 2, Hümpel Mátyás 2, Eszlicsák János 2, Kovács István 2, Szabó Lajos 2, Petrányi István 1, Oroszki János 1, László 1, Jeith István 1, Tóth Ferenc 1, Zsárta Ferenc 1, Durdik Károly 1, Turóczi Nándor 1, Szecsánka József 1, Pollák Ignátz 1, Valatsek Endre 2, Gizinger Bernát 1, Zebrofvszki Jó-

zsef 1, Miteskó János 1, Bódog László 1, Semharat Viktor 1 kor., Nagy Pál 60 f, Csiba Juhász Antal 1 kor. Összesen 9860 korona.

Északi főműhely V. osztály: Kupa László 1 K, Dombay Gyula 60 f, Kohn Ignátz 1 K, Molnár József 1 K, Sipos Márton 60 f, Marton János 1 K, Hoffmann Sándor 1 K, Ország János 1 K, Viktor Gusztáv 60 f, Müller Mór jósz. vendéglős 1 K, Hegyi József 1 K, Schwartz Béla 40 f, Dobak László 1 K, Király János 60 f, Szentgyörgyi Gusztáv 60 f, Benyás Sándor 60 f, Fuczkó Béla 60 f, Szabó Ferenc 1 K, Karl Ferenc 1 K, Bikkell János 60 f, Reiche József 40 f, Gracza Kornél 60 f, Makkai Ferenc 30 f, Martiska Mihály. Összesen 1890 K.

Északi főműhely V/B osztály gyűjtése: Schlesinger Armin 3 K, Schlesinger Ignátz, Tscheligi Antal, Szorinyi Lajos 2—2 K, Tscherer János, Schlesinger M. 1—1 kor., Ockhoffer András 2 K, Boros Samu, Muksó Imre, Kropacsek, Enaródi, Lappai Károly 1—1 K, Csanky Sándor 1 K, Olasz Ede, Matisz János, Dobránti János, Gombert János, Jabroczy János, Gróf Géza, Puprer József, Takács Lajos, Onanker Mátyás 1—1 kor., Császi Gyula, Bars György 40—40 fillér, Bartha Péter, Leeman József 30—30 fillér, Csernis Pál 40 f, Bokros Imre 40 f, Balázs Sándor 30 f, Krausz Miklós 40 f, Kovács Antal 40 f, Forgács Pál 1 K, Kátó Gábor 40 f, Füstér István 1 K, Gedő Péter 40 f, Friesz József 20 f, Nikemann 20 f, Máté Ferenc 40 f, Pecsinger Lajos 60 f, Koblenka János 40 f, ifj. Berki József 40 f, Bohus Géza 60, Kiss Ferenc 60 f, Tuskovics Ernő 60 f, Bodnár Ferenc 40 f, Polesák József 40 f, Horváth Elek 40 f, Oszváthi Albert, Nagy Péter 1—1 K, Hencsei Ferenc 40 f, Both Ernő 40 f, Gruber Sándor 1 K, Martiska Mihály 40 f, Bogdolea János, Sladek András, Gesztler Antal, Androcsik János, Wuncsek Vencel, Viski Mihály, Gazdag Dénes 20—20 f, Csomor Pál 40 f, Saab János 40 f. Összesen 4690 K.

Északi főm. Ujváry gyűjtése: Palásti, Plazik 20—20 f, Horváth Vászta 1 K, Berta György 30 f, Szlovenscák 50 f, Cséplő János 2 K, Gevek József 1 K, Platcsek Adolf 1 K, Tellingner József 2 K, Molnár Vilmos 1 K, Sándor Imre 80 f, Guttmann János 20 f, ismeretlen 40 f, ismeretlen 20. Összesen 1080 K.

Németh gyűjtése IV. osztály főműhely: Glasek Ignác 20 f, Palásti József 20 f, Horváth Vászta 1 k, Berta György 30 f, Szlovenscák Pál 50 f, Cséplő János 2 k, Keveb József 1 k, Olatsek Adolf 1 k, Fillinger József 2 k, Molnár Vilmos 1 k, N. N. 1 k, Oivashatatlan 40 f, Bacsó János 40 f, Balog Sándor 1 k, Gönczi József 1 k, Raduj Geleon 1 k, Gróf Gyula 1 k, ifj. Darvas Gy. 1 k, Csikme Sándor 40 f, Várkonyi Dániel 1 k, Csató József 60 f, Stodola János 60 f, Papszt Imre 1 k, Halom János 1 k, Szots Károly 60 f, Grünbaum Dániel 40 f, Seligman 40 f, Csiszér Antal 1 k, Harmathy Ödön 1 k, Varga János 20 f, Gáspár Pál 50 f, Zalovjár József 80 f, Löffler Miklós 1 k, Tóth András 60 f, Juster Izsák 50 f, Halm István 40 f, Maschek Géza 40 f, Dénes Mihály 40 f. Összesen 1960 kor.

Keleti kocsiműhely (Horvát János) gyűjtése: Horváth János, Weik Lipót 2—2 K, Baier Károly, Szabó Lukács, Meier János, Gazdik József, Horváth Sándor, Kemény Gusztó, Gruber Ferenc, Neuhauser Ignác, Paszternak Jakab, Weinberger Samu, Antal Nándor, János János, Stanek Ferenc, Zombori József, Rizmán János, Kourim Adolf, Ficsek Ignác, Keller Vilmos, Soóky Zsigmond, Réthy Dénes, id. Erdélyi Ferenc, Farkas Bede Zsigmond, Faragó Lajos, Sternberg Alfréd 1—1 K, Pokati Ferenc, Csernyák József 80—80 f, Pelcz Gáspár, Schneider Ferenc, Stark Henrik, Feit János 60—60 f, Büll Lajos, Kovács Mihály 50—50 Tóth Nándor, Kopa Kálmán, Winkler Imre, Klein Vilmos 40—40 f, Klein Béni

50 f, Velzer István, Plutzer Márton, Steier Ferenc, Valczek János 30—30 f, Sebestyén József 20 f, K. K. 2 K, Schön János 1 K. Összesen 3950 K.

Zeman Józse, gyűjtése, keleti műszak: Rosta István 1 k, Végh Ignác 1 k, ifj. Hati János 1 k, Erdélyi Sándor 20 f, Tóth Mátyás 20 f, Rozsnyai Kálmán 30 f, Szarka István 50 f, Sauer József 20 f, Gelencsér Gábor 30 f, Németh István 30 f, Schusztér János 1 k, Macsrimor Vazul 1 k. Össz. 7 k.

Keleti p. u. gépkisérő és kocsitolók: Zöldi János 40 f, Kovács József 40 f, Juhász Mihály 30, Kovács Dániel 30, Nagy István 40, Mikk András 20, Czirják Mihály 20, Csányi István 20, Cselőtei János 20 f, Horváth József 40 f, Hangyási György 20 f, Gerendő János 30 f, Balogh István 40 f, Hudi János 40 f, Vencze Ferenc 40 f, Wasekas Ferenc 20 f. Összesen 4900 kor.

Keleti kocsiműhely bágosok gyűjtése: Raszovics Gusztáv 5 K, Jaeger Imre 4 kor., Schulcz Dániel, Kohn Jakab, Ungár Miksa, Fränkl Gyula, Szemes Herman, Schiller Lázár 2—2 K, Francz János 160 K, Schäffer Adolf, Szkopál Lipó, Glancz János, Kohn Jakab, Fekete Manó, Czember Sándor, Lusztig János, Juronics Antal, Falusy Adám, László József, Rozenblüh Mór, Pataki Mihály 1—1 K, Weisz Dezső 50 f, Pollák Bernát 50 f, Révai Jakab — f, Wellesz János — f. Összesen 3560 K.

Istvántelki műhely m. osztály gyűjtése: Palik János, Erős András, Nagy István 1 K, Stecz Ödön 20 f, Matos Mihály 50 f, Szücs István 50 f, Darvas János 50 f, Nagy Ferenc, Gyerák Károly, Kuruc Elek, Molnár Pál 40—40 f, Panczél János 1 K, Tóth János 40 f, Panczél Andor 40 f, Balla Károly 40 f, Balla János 40 f, Bertók János 1 K, Csanki István 60 f, Oszváth Sándor 1 K, Mészáros Rezső 1 K, Frivinger György 1 K, Bau Lajos 1 K, Kiss István 1, Kapcsos László 1 K, Majoros János 40 f, Krizsinanics Bernát 20, Borbély Zsiga 40 f, Tóth István 30 f, Virág István 30 f, Varó József 40 f, Szécsényi István 40 f, Vasadi József 60 f, Valent Samuel 40 f, Varga Lajos 40. Összesen 2130.

Budapest ny. fűtőház. (Lencse gyűjtése): Vass Sándor 60 f, Egri Lajos 1, Varga Gyula 1, Stefán Károly 1 kor., Babó Béla 20, Fazekas József 40, Kövér Lajos 40, Fontányi István 40, Szilágyi József 20, Pálinkás József 20, Csánki István 20, Tóth Ferenc III. 20, Horváth János 20, Velok Dániel 20 fillér. Összesen 620 kor.

Dunapart raktári munkások. (Geiger Sándor gyűjtése): Varga Sándor 40 f, Mayer János 40 f, Herczog János 20 f, Roszkó János 20 f, Kardics János 60, Markusz Lajos 60, Szendrei István 60 f, Görmendi Mihály 40 f, Rác Imre 20 f, Bányai János 20 f, Berkes András 40 f, Borgula Pál 50 f, Zámbo Vendel 40 f, Bobai Mihály 40 f, Pálinkás Márton 40 f, Gyeni István 30 f, Nagy József 40, Sörös Ferenc 40, Király Mihály 40, Nagy Gábor 40, Császár József 40, Tóth János 40 f, Tóth József 50 f, Szücs András 20, Börzsei Mihály 20, Koncz János 20, Seszánczki János 20 f, Gara Mór 50 f, Lakatos László 50 f, Pecző István 20 f, Móricz János 40 f, Horváth Ferenc 20 f, Dózsa József 40, Cseplész Sándor 40, Kis Dávid 40, Horváth József 40, Toldi József 40 f, Keresztény István 60 f, Rokkenbauer János 40, Kiss Dezső 40 f, Szokop József 20, Ráperger Engelbert 20 f, Katona István 30 f, Hártó András 20 f, Pentz Lipót 30, Pető József 30 f, Zajos Ferenc 20, Fodor István 20, Zele András 20, Szmálik János 20, Tekanets János 20, Máté Sándor 20 f, Szmok István 40 f, Papp Károly 30, Haveta Albert 30, Kovács György 30 f, Kleofás Antal 20 f, Hegedüs 40 f, Kokas József 30, Borgula Mihály 30 f, Farkas József 40, Wohlsberger Henrik 40, Serföző János 40, Borgaló Mihály 40 f, German Ferenc 60 f, Horváth Antal 40 f, Fikanics Pál 30 f, Szabó Miklós 40, Geiger Sándor 40 f, Tomorjai

József 20, Szabó Márton 20 f, Balog András 60 f, Fábíán István 40, Lichtig 40, Bécsi Károly 40 f, Petőczy Sándor 1 k, Major Mihály 40, Tóth Ferenc 40 f, Bak Gábor 30 f, Váradi Gábor 20 f, Juhász Mihály 40 f, Váradi József 20, Gaál Gábor 1 k, Ivanics Ignác 20 f, Volaschberger István 40 f, Saláta István 40 f, Fobak Péter 1, Feja Lajos 1, Major Ádám 1, Simon József 1 k, Navrik Ferenc 30 f, Teber János 1 k, Czafil János 40, Vaszkó Károly 40 f, Bara István 20 f, Varga Gyula 30 f, Kehl János 20, Hidegföldi János 20 f, Wiszt János 40 f, Holczem Antal 20 f, Sinkó József 50 f, Varga János 20 f, Kovács József 30 f, Baikai Imre 20, Weinacht János 20, Burján János 20, Paulik János 20, Botlik János 20 f, Varga Lajos 60 f. Összesen 41 80 kor.

Berger gyűjtése Rákös-rendező: Reim Ferenc 20 f, Berger Dezső 1 k, Bolla József 20 f, Vozarik József 1 k, Erdős András 20, Beitelbek János 20, Schenk Miklós 20, Schenk István 20 f, Czellahó János 40 f, Szőnyi Imre 20, Bihari János 20, Szőnyi János 20, Tóth János 20, Turcsik 20, Szőnyi Mihály 20, Jönleber Antal 20 f, Finsztler József 40 f, Möricz Mátyás 60 f, Karl István 20, Czeitler József 20, Ebl Antal 20, Czimerman József 20, Versicz József 20, Versicz Pál 20, Heim Jakab 20, Platner János 20, Macska József 20 f, Bajor Mátyás 40 f, Batér Sándor 40 f, Hol Mihály 20, Monori Sándor 20 f, Proszler Ádám 30 f, Ster Bálint 20 f, Rusz József 60 f, Bodor János, Szöllősi János 20—20 f. Összesen 10*50 korona.

Ferencvárosi o. m. pályamunkásainak gyűjtése: Babusckek Ferenc 40 f, Botlik Sándor 30 f, ifj. Schreier János 30 f, Rác Bényi 20 f, Boilik István 20 f, Ladányi Sándor 20 f, Fazekas István 20 f, Mezei András 30 f, Schwarcz Ferenc 40 f, Bernhardt Ferenc 40 f, Langer János 30 f, Zeban Viktor 40 f, Mezei Vencel 20 f, Schreier István 20 f, Kajli Imre 30 f, Macska János 30 f, Plutzer Ferenc 30 f, Heim József 10 f. Összesen 5*30 K.

Zágrábi munkások gyűjtése: Buttl József 1 K, Mátyás Mihály, Csernyai Rezső, Lusztig Alajos, Molnár János, Kuzma Lajos, Holmetz József 40—40 f, Klein Benedek 60 f, Pirsch Fülöp 30 f, Markovics 40 f, Spacsek Ede, Busckek Károly 50—50 f, Marsanics I. 30 f, Spacsek I. 40 f, Turcsics András 40 f. Összesen 6*80 K.

Érsekújvári műhelymunkások gyűjtése: Erdélyi Vilmos, Német István 1—1 K, Banyai Gyula, Zhorella Géza 50—50 f, Veegl Gyula, Kukan Imre 40—40 f, Malobiczki Ferenc, Istenes Lajos, Popeszku Vazui, Mézáros József, Zalezsák József, Racska Imre 20—20 f, Gyarmati G. 1 K, Zobor A. 60 f, Prohászka J. 50 f, Hornitz J. 40 f, Hamulecz Ferenc 40 f, Jarolni Gy. 40 f, Breszttyák J. 40 f, Druga M. 40 f, Csutka M. 40 f, Gulyás G., Belovics J., Tonka J., Horváth J., Forró M., Tisza J., Ozorák J., Banyai J., Prohászka József, Kiss J., Halota M. 20—20 f. Összesen 11*70 K.

Kis-kunfélegyházi pályafentartó munkások gyűjtése: Kovács István 20, Tapodi Antal 60, Polyák Károly 40, Farkas József 40, Dinnyés Imre 40, Soós Antal 40, Koltér Pál 40, Dobos Mihály 20, Gupcse Pál 20, Bajzák János 20, Kiss András 20, Breszkó István 20, Polyák Mihály 20, Turi Pál 20, Tresz Gyula 20 f, Kiss Ferenc pályao 2 k, Szabó István 20, Könyves Kálmán 20, Heves József 10 f. Összesen 6*90 kor.

Egyes adakozások: Szeged Villhammer 2 k, Balló Antal 2 k, Jambrikovics 60 f, Jenei Zoltán munkástárs elhalt nejének koszorújára gyűjtött összegből fenmaradt 4*56 kor., ifj. Müller József 1 K, Tóth Árpád 50 f, Tóth Imre, Grovald József, Boboz József, Schlager Rezső, Reit Ferenc 1—1 K, Kovács János, Bergmann Ágoston 80—80 f, Székely András 40 f, Mihályffy Sándor, Mihályffy Sándorné 1—1 k, Mihályffy Juliska 50 f. Összesen 20*16 k.

Ujabb adományok összege --- 432*26 K
hozzáadva az eddig gyűjtött --- 2693*75 K
Végösszeg --- 3126*01 K
Pozsonyból beiratás és tagdíjra érkezett 30*60 K. (Külön kezeljük.)

INNEN-ONNAN.

A pályaudvar veszedelme. Kassáról jelentik: Rajec-fürdőn óriási robajjal egy hatalmas sziklatömb levált az állomás mellett levő hegyről és a peronra zuhant, amelyet teljesen összezuzott. Emberéletben szerencsére nem esett kár. A Rajec-felől Zsolnára tartó vonatok a vágányra zuhant sziklatömb miatt két órai késéssel érkeztek meg.

III-ad osztályú gyorsvonat a máv. vonalain. A kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a máv. oly vonalain, amelyek a gyorsvonatok terhelése s a forgalmi és menetrendi viszonyok megengedik, a III. osztályú utasok szállítása, az erre alkalmas gyorsvonatoknál lehetőleg már 1906. május hónap 1-én a nyári menetrenddel együtt megkezdessék s később a gyakorlati követelményekhez képest fokoztassák, amennyiben ez, az államvasutak kocsiállománya s az említett forgalom és menetrendi viszonyok mellett egyáltalában lehetséges lesz. A máv. vonalain a III. kocsiosztályban az összes utasoknak mintegy 85 százaléka utazik s a kocsiosztálynak az 1904. évben több mint 32 millió utasa volt. Ezen intézkedés tehát az utazó közönség igen széles rétegét érdekli. E 32 millió utas után elért bevétel 28 millió K, vagyis az 1904. évi személyforgalmi öszbevételeknek 50 százaléka volt, úgy, hogy egy ilyen utas átlagos menetdíja 87 f, melyből egy személykilométerre 2 és fél fillér esik.

Szeszélvezet elleni mozgalom. A vasutasok általános alkoholelles szövetsége Berlinben kongresszust tartott, amelyen a németek és osztrákok vettek részt. Németországban a vasutasok alkoholelles egyesülete 600 tagot számlál, kiknek vezetője a német vasutak igazgatója, *de Terra*. Az határozatokat el a kongresszuson, hogy nemzetközi szövetséget létesítsenek és a működési kört kiterjesztik egész Németországra, Svájcra, Ausztriára és Magyarországra. *De Terra* azután előadást tartott, melyben bebizonyította, hogy a szesz italok élvezete a vasuti szolgálatban különösen veszélyes. A legutóbbi három nagy szerencsétlenség Sprenbergben, Tilsitben és Czernitzben a felelős személyzet alkoholelvezete folytán történt meg. A szeszélvezet különben sok apróbb balesetnek is az oka, melyek majdnem naponta történnek a vasutakon. A legkisebb mértékbeni élvezet is árt, mert az elhatározási képességet, a gépvezető legfontosabb tulajdonságát, elhomályosítja. Számtalan esetben az elhatározásnak pillanatnyi időben kell történni. Szóló aztán javaslatokat tett az alkohol veszedelem elhárítására, mindenképp az állomásokon mindenütt jó ivóvíz álljon rendelkezésre, valamint a szolgálatban a szeszélvezet tilva legyen.

A magyar vasuti alkoholelles személyzet részére kitűnően megírt füzetek állnak rendelkezésre és egy tisztelettel levélbélyeg beküldése ellenében kaphatók Wankó Károlynál Budapesten, VII., Rottenbiller-u. 42. sz. a.

Ki a jó vasutas? A vasuti tanfolyam vizsgálatán történt. Egy kitűnő tanár a következő kérdést intézi a vizsgázóhoz:

— Egy öngyilkos a budapest—ruttkai vonalon január 17-én lőtte magát föbe egy vasuti kocsiában. Ez a kocsi az öngyilkossal január 25-ig járt a vonalon s csak ekkor fedezték fel a holttestet. Hogyan intézkedik ön ez esetben?

— Mindenekelőtt megállapítom, — feleli némi gondolkodás után a szigorló, — hogy a kocsi hány-szor fordult meg a vonalon.

— Helyes. Tegyük fel, hogy naponkint kétszer.

— Mindenekelőtt leteszek arról, hogy megtörtént intézkedéseket fogantatosítsak az öngyilkos ellen a Máv. megkárosítása miatt ingyenes utazás c. m.

Ellenben a személyazonosság megállapítása után a hozzátartozóktól, illetőleg örökösöiktől követelem kilenc napra tizenhét jegy árát.

A vizsgázót azonnali kinevezésre terjesztették föl.

A vasut felelőssége. Érdekes pört fog maga után vonni Durel, genfi építész meggyilkoltatása. A kocsiában, amelyben Durel utazott, több szakasz volt, melyeket oldalsó folyosó kötött össze egymással. A szakaszokból a folyosóra vezető ajtókat el lehetett reteszelni. Amikor a gyilkos beszállt a szakaszba, ezt még is tette és zavartalanul követte el a gyilkosságot. Ha az ajtót nem lehet elreteszelni, talán nem is történik meg a gyilkosság. A vasuti társaság felelős a kocsi szerkezetéért és azért is, hogy a szerkezet meg ne foszsa az utasokat életüknek és testi épségüknek attól a védelmétől, amelyre menetközben igényt tarthatnak. Így okosodik Durel özvegyének jogi tanácsosa, aki a vasuti társaságot másfél millió korona kártérítésre akarja bepörölni.

Ut a Szimplon-alaguton át. Az alagut bejáratánál vasba foglalt nehéz vászon függ, amelyet csak a vonat berobogása előtt huznak félre, de ha a mozdony be is jő, oly könnyen átszeli a függőnyt, akár egy lovarnó az eléje tartott papiroskarikát. Hatalmas ventilátor szívja be a levegőt az alagut bejáratánál és v. sz. át az alaguton. A szellőző északról délnek viszi a levegőt, ami azért is szükséges, mert a vonat az olasz utról 7 foknyi emelkedéssel járnak, míg a svájci vonalon, csak két foknyi emelkedést mutatnak. Az első utat egy verőfényes délelőtt tette meg egy olyan vonat, amely a gépen kívül egy teherkocsiból és három személyvonatból állott. Negyven kilométernyi sebességgel ment és az egész alaguton át az ut csak harminchét percig tartott. A lovak nyolc-nyolc óráig mennek ezen az uton. A levegő tűrhető volt és nem gyakorolt nyomástó hatást az utasokra. A nyitott ablakon át tűrhetően haladt a füst. Az alagut bejáratánál egy csomó munkás hangos üdv- és éljen-rivalgással fogadta a berobogó vonatot. Az alagut bejáratánál hatalmas betűkkel ragyog: Svájc-Itália. Magát az alagutat mesterművé kapuk zárják el a hivatlanok elől.

A Máv. bevételei. Az államvasutak az ideiglenes összeállítások szerint január hónapban 8279 km. átlagos üzemhossz mellett 4.771,20 szállított személy és 1.872,100 tonna-áru után összesen 19.830,200 koronát, vagyis kilométerenként 2395 K-t vettek be. Ebből a személy- és podgyász-szállításra 6.632,000 korona, az áruforgalomra pedig 43.198,200 K esik. Ezzel szemben a múlt évi január hónapi végleges szállítási bevétel 8043 km. átlagos üzemhossz mellett 17.743,161 K, vagyis kilométerenként 2206 K volt. E szerint tehát a folyó évi január hónapi bevétel 2 087,039 koronával (+ 86 százaléck) nagyobb, mely jelentékeny többletből a személy- és podgyász-forgalomra 402,364 korona és az áruforgalomra pedig 1.684.675 K esik.

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet.

Birauz Döme könyvnyomdája Budapesten, VII., Amazon-u. 9-8

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. (Gyermek és életbiztosító intézet), Budapesten, VI., Teréz-körut 40—42 sz. Alapított 1863. — Folyó év február havában 1.328,400 K értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1.165,400 K értékű új biztosítási kötvény állított ki. — Biztosított összegek fejében 66,259 K 82 f fizettetett ki. — 1906 január 1-től február 28-ig bezárólag 2.625,600 K értékű új biztosítási kötvény állított ki Biztosított összegek fejében a folyó évben 123,728 K 39 f és az intézet fennállása óta 10.289,632 K 69 f fizettetett ki. — Ezen intézet a gyermek és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb díjtételek és legelőnyösebb feltételek mellett.

CSERE.

Ki akar egy északi főműhelyi esztergályossal az istvántelki főműhelyből cserélni?